

pasqual maragall fundació

Memòria 2008

pasqual
maragall
fundació

Doctor Aiguader, 88
08003 Barcelona
Tel. 93 316 09 90
info@intalz.org
www.alzheimerinternacional.org

Entitats col·laboradores:

alzheimer
internacional

Índex

1. Salutació del President	5
2. Salutació del Director	7
3. Projecte científic	9
3.1. Les malalties neurodegeneratives avui	10
3.2. Cap a un Institut internacional de recerca	10
3.3. Fons Alzheimer Internacional	11
4. Activitats 2008	13
4.1. Captació de recursos	14
4.2. Difusió i comunicació	15
4.3. Internacionalització	34
4.4. Sensibilització social	35
5. Liquidació provisional de l'exercici 2008	37
6. Equip	41
6.1. Patronat	42
6.2. Personal	43

La Fundació Pasqual Maragall per a la Recerca sobre l'Alzheimer neix com a resposta al compromís públic adquirit el 20 d'octubre de 2007 quan, en el marc d'una visita a l'Unitat de Memòria del Servei de Neurologia de l'Hospital de St. Pau de Barcelona, vaig anunciar que m'havien diagnosticat un principi d'Alzheimer i que volia dedicar una part substancial de la meva activitat a fer avançar la recerca científica sobre aquesta malaltia.

Aquest propòsit es va concretar el 22 d'abril de 2008 amb la constitució formal de la Fundació Pasqual Maragall per a la Recerca sobre l'Alzheimer i les Malalties Neurodegeneratives Relacionades, entitat destinada a promoure la recerca científica per a la prevenció i la cura d'aquest conjunt de malalties. En concret, volem donar impuls a models d'investigació innovadors i crear un centre de recerca científica d'excel·lència que sigui capaç d'aplegar a joves talents d'arreu del món.

L'objectiu és superar l'estancament en el que es troba el coneixement actual en aquest camp, apostant per projectes arriscats i audaçs, creant entorns on la sagacitat i la fortuna conflueixin, on els joves científics tinguin més oportunitats per fer grans troballes científiques. Molts importants descobriments han estat influenciats per factors aleatoris, que no es poden preveure ni planificar, però que es poden propiciar en ambients adequats que afavoreixin la combinació d'enfocaments i estimulin el diàleg entre especialitats i disciplines diverses.

Com afirma sempre el Dr. Jordi Camí, director de la Fundació, la nostra ambició és ser decisius. Si ho aconseguim, l'abast de la nostra aportació no tindrà fronteres, i el nostre país es convertirà en una de les capitals mundials de la recerca d'unes malalties que creixen a nivell global de forma exponencial.

Al llarg d'aquests mesos, la Fundació ha desplegat una gran activitat, tant interna com externa, de definició i anàlisi, de representació i projecció pública, de captació de recursos i de sensibilització social. En la memòria que teniu entre mans hi trobareu el detall de les nostres activitats, visites i accions. El rodatge d'un documental dirigit per Carles Bosch i la constitució de la Friends of Pasqual Maragall Foundation amb seu als Estats Units completen i amplifiquen aquest recull.

Sabem que no estem sols. Des del primer moment hem rebut, i seguim rebent, suports i adhesions que ens encoratgen dia a dia a seguir endavant. Faig palès aquí el meu més profund agraïment, la meua sincera gratitud, a tots aquells que heu demostrat creure en el projecte.

Tenim en marxa idees, iniciatives i accions diverses que desenvoluparem al llarg de 2009, tant a Espanya com a l'estranger. El 2009 serà l'any en el que iniciarem el desplegament del nostre projecte científic, convocarem als primers membres del consell científic internacional, i continuarem treballant per seguir sumant complicitats i suports.

Només acabem de començar.

Pasqual Maragall

Aquesta memòria és un breu balanç dels primers mesos de vida de la Fundació Pasqual Maragall per a la Recerca sobre l'Alzheimer, vida que ha estat possible gràcies al suport econòmic i la complicitat de persones, empreses i entitats, com les aportacions d'una vuitantena de donants que han sumat més de 70.000€ i els ajuts institucionals de La Caixa, Caixa de Catalunya i Banco de Santander.

El futur centre de recerca científica sobre l'Alzheimer, el nostre projecte principal, ha de ser viable sobre la base del suport estable de grans donants. Tant és així que, durant aquest primer mig any d'activitat, s'ha destinat la major part dels esforços a visitar empreses i bancs per aconseguir recursos econòmics: més de cinquanta entrevistes a Barcelona i Madrid i una vintena de trobades de caire institucional.

En un context de crisi com el que estem vivint, la captació de recursos no resulta una tasca gens fàcil. Malgrat això, hem encetat converses per establir acords de col·laboració amb una quinzena d'entitats. Al llarg de 2009 es faran públics aquests acords i endegarem una nova etapa en la que la presa de decisions serà compartida amb els nous socis. La Fundació Pasqual Maragall seguirà, a més, comptant amb el suport de ciutadans particulars que també creuen en el projecte, creant una xarxa de socis la més àmplia possible.

Pel que fa al projecte científic hem començat a fer els primers contactes per constituir un consell internacional d'experts i per aconseguir aliances científiques d'excel·lència. Hem viatjat als Estats Units per contrastar el projecte científic i constituir una fundació germana, la "Friends of Pasqual Maragall Foundation", que serà una plataforma per a la internacionalització del projecte, l'establiment d'aliances i la recaptació de recursos econòmics en altres països.

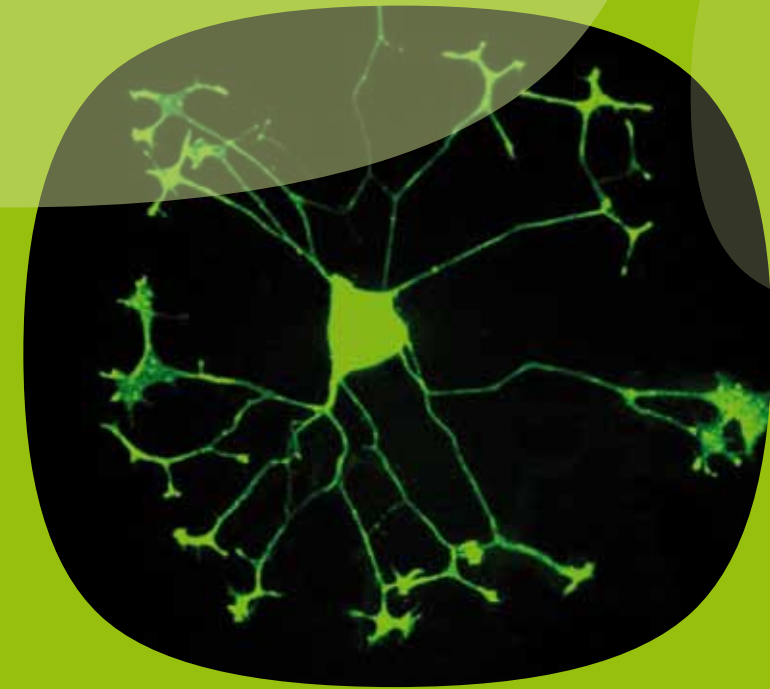
Durant aquests primers mesos, la Fundació s'ha donat a conèixer a diferents nivells, amb actes públics de presentació a Barcelona, a Lleida, a Andorra i a sectors professionals com el Col·legi de Metges de Barcelona. Hem participat en actes de sensibilització, com els del Dia Internacional de l'Alzheimer, i de captació de fons, com la col·laboració amb CasaDecor. La Fundació ha estrenat la pàgina web www.alzheimerinternacional.org i ha traslladat les oficines al Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona, edifici que acollirà la seva seu definitiva.

L'any acaba amb una bona notícia: el naixement d'una nova iniciativa de vessant científica promoguda per la Fundació Pasqual Maragall. La Llei dels Pressupostos Generals de l'Estat de 2009 inclou una disposició addicional que qualifica "L'Any Internacional de la Recerca en Alzheimer: Alzheimer Internacional 2011" com esdeveniment d'excel·lent interès públic i estableix els beneficis fiscals que li seran aplicables durant tres anys.

Volem ser decisius des del nostre país en la lluita mundial contra l'Alzheimer i les malalties neurodegeneratives relacionades. La convicció de tot l'equip de la Fundació en l'oportunitat i necessitat de fer realitat aquest projecte científic ens fa prosseguir amb il·lusió i determinació.

No serà gens fàcil, però ho aconseguirem.

Jordi Camí

3. Projecte científic

3.1. Les malalties neurodegeneratives avui

S'estima que hi ha vint-i-quatre milions de persones al món afectades per l'Alzheimer i les malalties neurodegeneratives relacionades i que aquesta xifra es doblarà en vint anys si no es troben remeis efectius. A Europa es calcula que hi ha més de sis milions de persones afectades, de les quals entre cinc-centes i sis-centes mil es troben a Espanya.

Ens enfrontem a unes malalties de tipus degeneratiu de les que no sabem les causes, que es diagnostiquen tard i que encara no tenen cap cura efectiva. Si no hi trobem remei, l'augment de l'esperança de vida farà d'elles una epidèmia a nivell mundial que pot tenir efectes devastadors.

Aquestes malalties tenen un impacte extraordinari sobre la qualitat de vida i grans costos directes (sanitaris i socio-sanitaris) i indirectes (famílies, cuidadors i dependència en general). Són les malalties que generen més anys de vida amb discapacitat, molt més que qualsevol altra malaltia freqüent, i la càrrega acostuma a recaure sobre les famílies: s'estima que cada malalt d'Alzheimer dependent necessita de l'atenció de tres cuidadors.

Mentre augmenta el nombre de casos d'Alzheimer i patologies relacionades i es multipliquen de forma extraordinària els costos socials i sanitaris d'aquesta nova epidèmia, els recursos específicament destinats a la recerca científica són desproporcionadament escassos.

3.2. Cap a un Institut internacional de recerca

Les prioritats actuals de la recerca sobre l'Alzheimer radiquen, d'una banda, en desenvolupar noves tecnologies per al diagnòstic precoç dels processos neurodegeneratius en persones asimptomàtiques i, d'altra, en estudiar la disposició i validació de tractaments per alentir i/o prevenir el desenvolupament de la malaltia. Els problemes de les malalties neurodegeneratives són complexos, requereixen interdisciplinarietat i aproximacions sistèmiques, a més de programes que integrin el coneixement i l'experiència de distintes àrees d'estudi.

La iniciativa de la Fundació Pasqual Maragall és una acció independent i de caràcter científic i social. Una acció que aspira a ser protagonista de solucions efectives i immediates per a l'Alzheimer i les malalties neurodegeneratives relacionades, en la línia de les accions estratègiques de les fundacions privades de suport a la recerca biomèdica més importants del món, com ara el Wellcome Trust, la Fundació Bill and Melinda Gates o el Howard Hughes Medical Institute.

L'Institut Internacional de Recerca en Malalties Neurodegeneratives es planteja com un centre de recerca científica d'excel·lència, enfocat als reptes de la malaltia d'Alzheimer i de les malalties neurodegeneratives en general, planificat i dirigit per un consell científic internacional, amb la voluntat de convertir-se punt de referència mundial. L'Institut convocarà a joves talents d'arreu del món, a qui es dotarà d'un suport sense restriccions i lluny del conservadorisme de l'actual 'status quo' científic, i apostarà per equips interdisciplinaris, projectes arriscats i programes de recerca transfronterers.

Es preveu un centre de grandària mitjana, que acollirà als futurs líders de la recerca científica mundial, amb independència del país d'origen i amb una rotació de sis a vuit anys sobre la base dels projectes presentats.

El projecte de l'Institut Internacional de Recerca en Malalties Neurodegeneratives neix amb vocació d'aconseguir èxits comparables a centres finançats estratègicament pel sector privat com el Basel Institute for Immunology, un centre internacional creat el 1971 a Suïssa amb el finançament de l'empresa farmacèutica Hoffmann-La Roche. Aquest centre, d'on van sortir tres premis Nobel, va ser conegut pel desenvolupament professional dels seus investigadors, formats en un entorn i organització molt especials. Amb la mateixa filosofia, el Howard Hughes Medical Institute va crear fa dos anys la Janelia Farm, centre de recerca centrat en la neurobiologia. En definitiva, sobre la base del "high-risk / high-reward research", la Fundació Pasqual Maragall aposta per un model de centre excepcional i de condicions úniques.

3.3. Fons Alzheimer Internacional

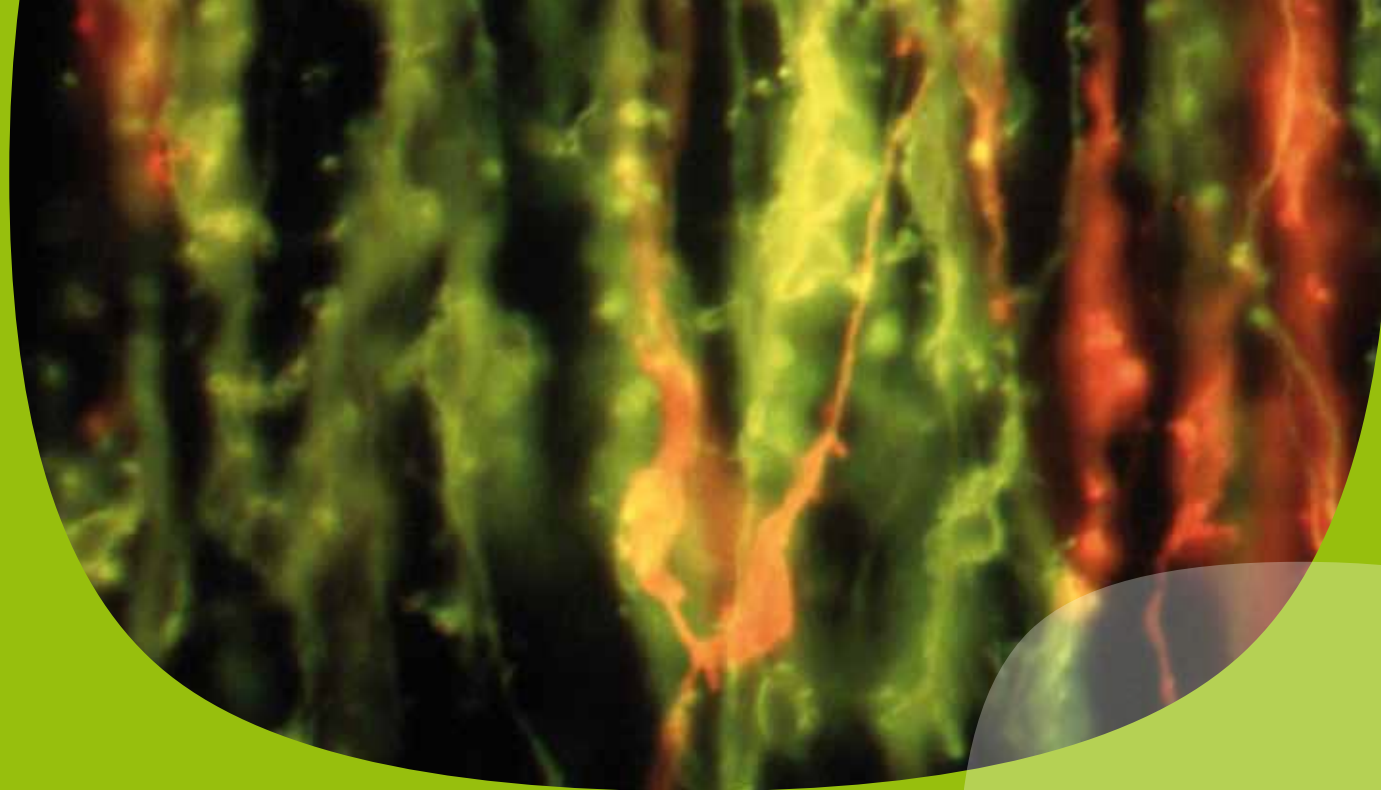
El paper del sector privat a Espanya en recerca biomèdica és incipient i encara molt secundari. Les principals iniciatives consisteixen bàsicament en col·laboracions per al finançament d'estructures del sector públic i no hi ha cap iniciativa protagonitzada pel sector privat, on els inversors exerceixen el lideratge de les estratègies i actuacions. Els recursos d'origen privat tenen l'avantatge que són d'aplicació flexible, i és precisament amb aquests tipus de recursos que es poden abordar projectes excepcionals, necessàriament complementaris als del sector públic. Així doncs, un projecte com el que la Fundació Pasqual Maragall proposa només és factible mitjançant un fort protagonisme del sector privat.

Per ser decisius cal sumar esforços i cal sumar-los en clau internacional, aconseguint una quantitat de recursos excepcionals per dotar suficientment aquest fons, establint així un nou lideratge en recerca biomèdica, un lideratge fonamentat en una política activa d'aliances amb altres entitats.

Amb la finalitat d'incentivar la participació simultània de mecenatge i de capital privat, la Fundació Pasqual Maragall gestiona el Fons Alzheimer Internacional, que es nodrirà de les aportacions rebudes. El model de finançament de la Fundació es basa en dos modalitats de participació adreçades a donants i inversors.

La modalitat de donació suposa l'aportació de recursos al patrimoni de la Fundació destinats a finançar les seves activitats. Està prevista la constitució d'un Consell de Mecenatge, òrgan de representació i participació dels donants a la Fundació, amb representació al Patronat, que vetllarà per la destinació dels recursos i assessorarà a la Fundació en la gestió i administració dels recursos recaptats.

La modalitat de co-inversió, adreçada al finançament del centre internacional de recerca científica, s'articula mitjançant la constitució d'una Agrupació d'Interès Econòmic (AIE). Aquesta modalitat suposa pels socis financers la participació en un projecte empresarial que persegueix la consecució de beneficis econòmics derivats de l'explotació dels resultats (com innovacions i patents) que s'obtinguin de les investigacions dutes a terme. Al costat dels co-inversors, la Fundació també participarà a l'AIE i serà responsable de la seva gestió diària.

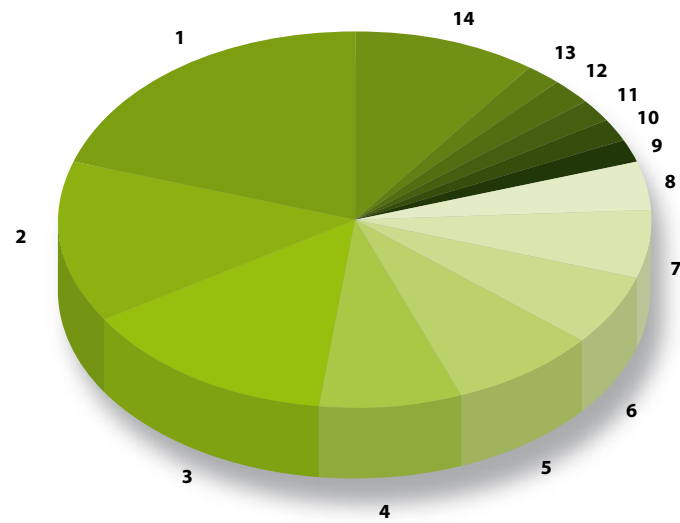

4. Activitats 2008

4.1. Captació de recursos

4.1.1. Contactes amb grans empreses

Durant aquests primers mesos d'activitat de la Fundació, gran part dels esforços s'han destinat a visitar empreses i bancs amb l'objectiu d'aconseguir recursos econòmics pel futur centre de recerca. S'han dut a terme, tant a Barcelona com a Madrid, més de cinquanta entrevistes amb potencials grans donants (empreses nacionals, multinacionals, bancs i caixes) per presentar el projecte i estudiar vies de col·laboració. En acabar l'any s'estaven tancant acords de col·laboració amb una quinzena d'elles.

Visites a empreses (per sector)

1. Construcció i serveis 20%	8. Indústria i maquinària 4%
2. Laboratoris 14%	9. Textils 2%
3. Bancs i caixes 14%	10. Hosteleria i turisme 2%
4. Energia 8%	11. Serveis 2%
5. Comunicació i audiovisual 8%	12. Distribució 2%
6. Tecnologia i telecom. 6%	13. Alimentació i higiene 2%
7. Assegurances i mútues 6%	14. Altres 10%

4.1.2. Aportacions d'entitats i particulars

En 2008 s'han fet efectives aportacions institucionals de La Caixa, Caixa Catalunya i el Banco Santander, facilitant la posada en marxa de la Fundació.

Les aportacions d'una vuitantena de particulars i petites i mitjanes empreses han sumat enguany més de 70.000€, que s'han destinat al funcionament diari de la Fundació i l'organització d'activitats.

Altres entitats han col·laborat en el projecte amb donacions en espècie, tant de bens materials com de cessió d'ús d'espais d'oficina, com va ser el cas de la Fundació Institut d'Educació Contínua de la Universitat Pompeu Fabra.

4.1.3. Col·laboració de Casa Decor

L'exposició Casa Decor Barcelona 2008 ha col·laborat aquest any amb la Fundació Pasqual Maragall amb l'organització d'un cocktail d'inauguració, a benefici de la Fundació, al que van assistir més d'un miler de persones. Casa Decor va cedir també a la Fundació els beneficis de la venda del seu catàleg.

Pasqual Maragall i la directora de Casa Decor, M. Inés Bervejillo.

M. Inés Bervejillo, directora de Casa Decor; Diana Garrigosa; Jesús M. Canga, alcalde de Sant Adrià de Besòs; i els representants de l'ajuntament de Barcelona, Xavier Trias i Katy Carreras.

4.2. Difusió i comunicació

4.2.1. Presentació

La Fundació ha dut a terme diverses presentacions, tant de tipus sectorial com territorial, que han servit per donar a conèixer els seus objectius i el seu projecte, establir contactes i aconseguir projecció pública. Destaquen la presentació privada a col·laboradors i amics que es va celebrar el 3 de juny a l'auditori del PRBB, la presentació pública de la Fundació a Barcelona el 19 de juny al Teatre Nacional de Catalunya, i els actes de presentació a Lleida el 15 de juliol, al Col·legi de Metges de Barcelona el 8 de juliol i a Andorra el 25 de novembre, en un acte organitzat per Empresa Familiar Andorrana.

1. Acte de presentació al Teatre Nacional de Catalunya. / 2. Acte de presentació al Col·legi de Metges de Barcelona. / 3. Amb l'alcalde de Lleida, Àngel Ros, durant l'acte de presentació a Lleida. / 4. Amb Cristina Viladomat, presidenta de l'associació Empresa Familiar Andorrana, durant l'acte de presentació a Andorra.

4.2.2 Visites institucionals

Al llarg de l'any s'han celebrat trobades i contactes diversos amb els màxims representants polítics i institucionals del país, tant a Barcelona com a Madrid, amb l'objectiu de presentar el projecte de la Fundació i explorar vies de col·laboració.

4.2.3. Reconeixements

Pasqual Maragall ha rebut diversos reconeixements per la tasca de sensibilització social i d'impuls a la recerca científica sobre l'Alzheimer. Entre d'altres, el Premi de la Sociedad Española de Neurología Alzheimer 2007 i el Premi ACRA a la Millor Aportació Professional.

1. Pasqual Maragall rep el guardó ACRA de mans de Josep L. Carod-Rovira, vicepresident del Govern de Catalunya i Vicenç Vicente, president d'ACRA. / 2, 3 i 4. Pasqual Maragall, Diana Garrigosa i Jordi Camí en alguns dels actes organitzats per la Fundació Pasqual Maragall.

4.2.4. Pàgina web

S'ha posat en marxa la pàgina web www.alzheimerinternacional.org, on es pot trobar informació sobre els objectius de la Fundació, el seu projecte científic i les seves principals activitats, així com fer aportacions econòmiques.

Recull de premsa

AVUI
DIVENDRES, 20 DE JUNY DEL 2008

Societat | 39

SALUT

La Fundació Maragall busca fons per fer recerca en Alzheimer

■ L'entitat vol atreure inversors per dur a terme projectes innovadors liderats per joves científics

Marta Ciercoles
BARCELONA

"El que m'agrada d'aquest projecte és que té ambició", va confessar ahir l'expresident Pasqual Maragall durant l'acte de presentació de la fundació que du el seu nom i que es dedicarà a promoure la recerca sobre l'Alzheimer. Maragall feia referència al gran objectiu de la fundació: finançar projectes de recerca "d'excel·lència", liderats per joves investigadors "amb idees poc convencionals i de risc elevat", segons va explicar el professor Jordi Camí, artífex del projecte científic de la fundació. Més enllà del seu càrrec com a director del Parc de Recerca Biomèdica de Bar-

La xifra

24
milions de persones de tot el món pateixen Alzheimer o algun altre tipus de malaltia neurodegenerativa.

celona (PRBB), Camí s'ha implicat de forma personal en aquest projecte. Un cop es disposi dels recursos econòmics necessaris, la fundació farà una crida internacional per atreure investigadors joves que aportin nous conceptes científics de les malalties neurodegeneratives. La idea és promoure projectes que no es finançin-

en amb diners públics pel fet de ser massa arriscats, va explicar Camí.

Abans, però, caldrà fer molts viatges i moltes visites per tot el món per tal d'aconseguir diners, bàsicament del sector privat. Per anar bé, uns quinze milions d'euros anuals durant 10 anys, segons va avançar Camí. "Durant un any, pentinarem tot Europa i els Estats Units i anirem allà on calgui per convèncer qui sigui que el projecte val la pena i que la causa és important", va anunciar el director del PRBB.

A l'hora de cercar recursos, la fundació s'ha proposat anar més enllà de les donacions i constituir una empresa, el fons Alzheimer Internacional, per tal d'a-

Maragall i Mas amb les seves dones en la presentació de la fundació al Teatre Nacional. ■ C. CALDERER

atreure socis inversors. "Aquest serà un repte addicional", va confessar Camí, davant de la manca de tradició que existeix a Catalunya i en general a tot Europa de destinar diners privats a la recerca. De moment, tant Maragall com Camí volen mantenir la prudència. "Hauré d'esperar fins a finals d'any per saber si estem en

condicions d'engegar la part operativa", va admetre el científic. El primer pas serà convocar un consell científic internacional que s'encarregaria d'avaluar els projectes de recerca. La Fundació Pasqual Maragall aspira a tenir un centre propi per dur a terme la investigació sobre Alzheimer, una malaltia l'origen de la qual encara es desco-

neix i que no només es diagnostica tard, sinó que no té tractament. "Tenim l'obligació de fer esforços addicionals per capgirar aquesta situació. Ens hi hem d'arremangar perquè tenim pressa", va afirmar Jordi Camí. "Val la pena ser agosarats perquè segur que, d'aquí a uns anys, l'Alzheimer es podrà prevenir", va afegir Maragall. ■

Pasqual Maragall junto a su esposa, Diana Garrigosa, y Jordi Camí en la presentación de la fundación para investigar sobre el Alzheimer. / JOAN SÁNCHEZ

Maragall contra el Alzheimer

El político presenta en sociedad su fundación para investigar la enfermedad

ANA PANTALEONI
Barcelona

Un proyecto por una causa noble: la lucha contra la enfermedad de la memoria, el Alzheimer. La Fundación Pasqual Maragall para la Investigación sobre el Alzheimer y las Enfermedades Neurodegenerativas relacionadas se presentó ayer en sociedad en el Teatre Nacional de Catalunya. La fundación quiere situar a Barcelona como la capital mundial en la lucha contra esta enfermedad y atraer a jóvenes científicos internacionales con los proyectos más arriesgados. Para ello buscan el capital privado en España, Europa y Estados Unidos, y los cálculos ya están hechos. El proyecto necesita 15 millones de euros anuales en los próximos 10 años. "A Gaudí también le dijeron que estaba loco cuando empezó a construir la Sagrada Familia", recordó Pasqual Maragall, quien apostilló que si la fundación consiguiera su objetivo sería lo que el arquitecto catalán "fue a la arquitectura".

En octubre, Maragall se convirtió en el primer político español que declaró padecer Alzheimer, y anunció su empeño en luchar contra la enfermedad. El empeño se materializó ayer con el nacimiento de la fundación, que quiere vivir del sector privado y que contará con la implica-

ción del político y su esposa, Diana Garrigosa. "Es un proyecto muy ambicioso, como no podía ser de otra manera viniendo de Pasqual", dijo una emocionada Garrigosa.

Se estima que hay 24 millones de personas afectadas en el mundo por el Alzheimer y enfermedades neurodegenerativas relacionadas, una cifra que se duplicará cada 20 años si no se encuentran remedios. La Fundación Pasqual Maragall cuenta con la colaboración del político Narcís Serra, y Santiago de Torres. "Queremos hacer un lobby, es un proyecto científico de excelencia basado en la figura del presidente", explica Jordi Camí, director de la fundación.

Tras una primera etapa para

Viejos y nuevos amigos

Diana Garrigosa aseguró ayer que en esta nueva aventura el matrimonio cuenta con "viejos y nuevos amigos". Algunos de ellos llenaron ayer el Teatre Nacional. Muchos políticos como el vicepresidente de la Generalitat, Josep Lluís Carod Rovira, y los consejeros de Salud, Marina Geli; Economía, Antoni Castell; Educación, Ernest Maragall; Medio Ambiente, Francesc

recaudar fondos, un comité científico internacional realizará una llamada para seleccionar los mejores proyectos científicos e invitar a sus autores a trabajar en Barcelona. La ubicación de la sede se desconoce. En tres años, el centro de investigación debe estar listo para albergar a unas 200 personas. La nueva institución quiere huir del "conservadurismo del actual *statu quo* científico". La misión se centrará en hallar nuevas tecnologías para el diagnóstico precoz y tratamientos que prevengan el desarrollo de la enfermedad.

"Ahora lo que toca, sin embargo, es levantar recursos. Queremos tratar de hacerlo sin depender del sector público en el buen sentido de la palabra", aclara Ca-

mi. El Fondo Alzheimer Internacional, tutelado por los donantes, se nutrirá de las aportaciones de la fundación, que podrán formularse como donaciones o como conversiones en I + D. Camí reclamó una mejora en la fiscalidad en lo referente al mecenazgo: "En Estados Unidos, por ejemplo, es más rentable hacer donaciones altruistas que dejar la fortuna a los hijos", señaló.

El mundo de la fundación no se acaba en Barcelona. Sus miembros ya han viajado a Madrid y a Estados Unidos para tratar de conseguir recursos.

La fundación presentada ayer tiene antecedentes. El tenor José Carreras, que superó una leucemia, creó en 1988 la fundación que lleva su nombre para luchar contra esta enfermedad. En España, la Reina preside una fundación dedicada al Alzheimer. En el hospital de Sant Pau de Barcelona trabaja la investigadora Teresa Gómez Isla, que dirige el laboratorio del centro y es la doctora de Maragall.

En el caso del ex presidente de la Generalitat, la detección de la enfermedad se produjo en una etapa incipiente, pero a muchos pacientes el diagnóstico les llega cuando el mal está muy avanzado. Fue el caso del ex presidente de Estados Unidos Ronald Reagan. El promedio de la edad de diagnóstico se sitúa ahora en los 73 años. Maragall tiene 67 años.

mi. El Fondo Alzheimer Internacional, tutelado por los donantes, se nutrirá de las aportaciones de la fundación, que podrán formularse como donaciones o como conversiones en I + D. Camí reclamó una mejora en la fiscalidad en lo referente al mecenazgo: "En Estados Unidos, por ejemplo, es más rentable hacer donaciones altruistas que dejar la fortuna a los hijos", señaló.

El mundo de la fundación no se acaba en Barcelona. Sus miembros ya han viajado a Madrid y a Estados Unidos para tratar de conseguir recursos.

La fundación presentada ayer tiene antecedentes. El tenor José Carreras, que superó una leucemia, creó en 1988 la fundación que lleva su nombre para luchar contra esta enfermedad. En España, la Reina preside una fundación dedicada al Alzheimer. En el hospital de Sant Pau de Barcelona trabaja la investigadora Teresa Gómez Isla, que dirige el laboratorio del centro y es la doctora de Maragall.

En el caso del ex presidente de la Generalitat, la detección de la enfermedad se produjo en una etapa incipiente, pero a muchos pacientes el diagnóstico les llega cuando el mal está muy avanzado. Fue el caso del ex presidente de Estados Unidos Ronald Reagan. El promedio de la edad de diagnóstico se sitúa ahora en los 73 años. Maragall tiene 67 años.

El nivel requerido es el de "suficiencia" —el nivel C—, que prevé garantizar la capacidad de usar el catalán para "comunicarse satisfactoriamente, de forma oral y escrita". Esta regulación también se extiende a las universidades privadas con categorías laborales análogas y a la Universitat Oberta de Catalunya (UOC). La comisiónada de Universidades de la Generalitat, Blanca Palmada, señaló que quedarán exentos los investigadores especiales y los profesores de idiomas.

Los profesores de Universidad deberán tener el nivel C de catalán

EP, Barcelona

Los profesores universitarios contratados temporalmente, y los de nuevo acceso, pertenecientes a las universidades catalanas, deberán acreditar el nivel C de catalán para ser contratados de forma permanente, ha acordado la Junta del Consejo Interuniversitario de Cataluña. Los profesionales afectados por la normativa son los catedráticos, profesores titulares, agregados, lectores y asociados. Solamente los profesores visitantes, eméritos y el profesorado con una actividad académica honoraria quedan exentos de esta obligación.

El nivel requerido es el de "suficiencia" —el nivel C—, que prevé garantizar la capacidad de usar el catalán para "comunicarse satisfactoriamente, de forma oral y escrita". Esta regulación también se extiende a las universidades privadas con categorías laborales análogas y a la Universitat Oberta de Catalunya (UOC). La comisiónada de Universidades de la Generalitat, Blanca Palmada, señaló que quedarán exentos los investigadores especiales y los profesores de idiomas.

Una enfermedad en aumento

700.000 personas en España la padecen
De ellas, 60.000 en Catalunya. Se calcula que para el 2020 serán el doble.

La prevención y el diagnóstico precoz del Alzheimer son aspectos claves. Si se consigue retrasar las manifestaciones de la enfermedad cinco años, se podría reducir a la mitad el número de personas afectadas y los costes derivados.

En el mundo

24 millones de personas han sido diagnosticadas hasta ahora de Alzheimer.

Maragall impulsa un centro que lidere la investigación en Alzheimer

La fundación del ex presidente busca fondos privados para lograr una cura a la enfermedad

MARTA RICART / MAITE GUTIÉRREZ
Barcelona

El nuevo reto que se ha marcado Pasqual Maragall es impulsar un centro científico que busque una cura al Alzheimer, la enfermedad neurológica degenerativa que el ex presidente de la Generalitat anunció, el pasado otoño, que le había sido diagnosticada. Y el proyecto lleva el sello de todas las ideas de Maragall: visionario, buscando la complicidad de toda la sociedad civil y con proyección internacional.

Para llevar a cabo el proyecto, sobre todo para captar la ayuda económica necesaria, se ha creado la Fundación Pasqual Maragall, que anoche se presentó en sociedad en Barcelona. La fundación privada, constituida el 22 de abril, está presidida por Maragall y la acompañan su esposa, Diana Garrigosa, el ex ministro Narcís Serra, y un hombre cercano al ex presidente, Santiago de Torres. La intención es que se unan al patronato los filántropos que aporten fondos. De la dirección de la fundación y del diseño del proyecto científico se encarga Jordi Camí, director general del Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona (PRBB) y con amplia experiencia en el impulso y la gestión de centros científicos.

"En Catalunya siempre se suelen hacer las cosas con discreción pero nosotros somos ambiciosos porque es necesario para alcanzar nuestros objetivos", dijo Maragall durante la presentación de la iniciativa en el Teatre Nacional de Catalunya, donde acudieron representantes de la política y la sociedad civil —entre ellos el vicepresidente Josep-Lluís Carod Rovira y el líder de CiU, Artur Mas; el presidente José Montilla no acudió, pero más tarde cenó con Maragall—.

Lo que pretende la fundación es cumplir el compromiso que adquirió Maragall de aprovechar su proyección pública para ayudar a combatir el Alzheimer —enfermedad que padecen una de cada cien personas—. Camí explicó que para sumar esfuerzos a las fundaciones y asociaciones que ya existen de investigación y de apoyo a los afectados y sus familias, la Fundación Pasqual Maragall apuesta por una iniciativa "que aporte una nueva vertiente a la investigación que ya se hace y a las entidades existentes".

"A lo que aspiramos —agregó Camí— es a la creación de un centro científico de excelencia (el Institut Internacional de Recerca en Malalties Neurodegenerati-

Nuevo proyecto. Pasqual Maragall, junto a su esposa, se mostró ilusionado por la puesta en marcha de su nuevo proyecto, con el que espera ayudar a miles de enfermos de Alzheimer

EL MIRADOR

Alfred Rexach

El día en que Pasqual Maragall comenzó a pregonar que Barcelona podía organizar unos Juegos Olímpicos casi nadie le creyó. Ayer presentaba en el Teatre Nacional de Catalunya la Fundación Pasqual Maragall, destinada a librar batalla contra el Alzheimer y, además, ganarla. También ahora habrá incrédulos, indiferentes y escépticos que no le sigan o no le crean. Volverán a equivocarse.

En realidad, y aunque pueda no parecerlo, este nuevo proyecto maragalliano es más importante que aquellos Juegos. Entonces Barcelona sólo se jugaba su prestigio como

A por otra utopía

ciudad y, los atletas, unas cuantas medallas. Ahora lo que está en juego es librar desde Barcelona una guerra científica contra uno de los más pavorosos enemigos del ser humano, el Alzheimer, ese insidioso y disolvente *hacker* que se introduce en el software de la mente y destruye su memoria de manera progresiva.

Los grandes retos de la Humanidad nunca han sido locales. El Alzheimer también es internacional. Unos 24 millones de personas lo padecen en todo el mundo. Muchos millones más pueden sufrirlo y es urgente investigar sus causas, su desarrollo, su maligna estrategia y sus traicioneras tácticas.

Cumplir ones, alcanzar la longevidad, es un sueño que acostumbra a pasar facturas. El Alzheimer es una de las

más onerosas y dicen que, a partir de los 80 años de edad, raro resulta no mostrar algunos de sus síntomas o ahora a sus temibles consecuencias.

Sin nuestra memoria no podemos ser libres, nos son borrados los recuerdos, se ve paulatinamente reducida nuestra autonomía personal, quedamos atados a los demás con los nudos gordianos de la dependencia intelectual y hasta material.

Alcanzado también por el rayo, urgido por su propia circunstancia —"tenemos prisa", decía ayer, a su lado, su esposa, Diana—, Pasqual Maragall ha decidido combatir el Alzheimer.

El alcalde de los Juegos, el presidente del Estatut, corre ahora tras una nueva utopía. Al fin y al cabo, se trata de luchar por la libertad.

ves Pasqual Maragall), que pueda acoger a los científicos más jóvenes y sus proyectos más arriesgados, de manera que se convierta en un referente internacional y aporte enfoques decisivos en la lucha contra la enfermedad. "Si consiguiéramos avanzar en su detección precoz, identificar qué predispona a una persona a padecer Alzheimer, ya sería un gran hito", afirmó el ex presidente.

Tanto Maragall como Camí son conscientes de que la novedad de un proyecto científico de este tipo —financiado casi en exclusiva por fondos privados— supone todo un reto, pues España carece de una cultura de mecenazgo y de lobby, pero confían en abrir un camino pionero. "A Gaudí también le decían que era un loco" cuando fue un innovador, apostilló Maragall. El centro no tiene sede aún ni ha contratado a científicos —aunque se cuenta con reunir a 200 investigadores de distintas disciplinas— ya que el primer paso es captar recursos. Camí insistió en que su labor al frente del PRBB no implica que la fundación esté necesariamente relacionada con él.

Los impulsores del futuro centro de investigación se han dado un año para reunir los primeros

OBJETIVOS

La fundación trabajará en métodos de prevención, detección precoz y tratamiento

RECURSOS

El primer paso es conseguir los fondos privados necesarios para iniciar el centro

recursos necesarios y crear el centro antes de tres años. Se constituirá un comité científico de alto nivel que hará una convocatoria y selección internacional de proyectos de jóvenes investigadores. Para ello, será necesario un presupuesto estable de unos 15 millones de euros anuales durante los próximos diez años. La Fundación quiere importar los modelos estadounidenses de filantropía y se ha inspirado, entre otras, en la Fundación Ronald Reagan, el ex presidente norteamericano que también sufrió Alzheimer.

Camí y Maragall han viajado a EE.UU. para recabar asesoría y apoyos. La intención es abrir incluso una sede allí, aunque por ahora lo que está en marcha es la creación de una asociación de amigos de la fundación que busque recursos y organice actos de difusión de la enfermedad y de la actividad del centro investigador. Estas actividades de difusión se iniciarán en otoño. En los últimos meses ya se ha contactado con los científicos españoles de referencia en el estudio de las enfermedades neurodegenerativas, los centros de investigación, las instituciones sanitarias y algunos empresarios. A la par que las donaciones, la fundación ofrecerá la posibilidad de inversiones en I+D en el centro —porque reportan más ventajas fiscales que el mecenazgo—, que algún día pueden revertir en patentes de métodos diagnósticos y tratamientos. La iniciativa se puede consultar en la web www.alzheimerinternacional.org.

Maragall endega la seva fundació contra l'Alzheimer

L'ex president reclama ajut per a la lluita contra la seva malaltia

Marta Rodríguez
Barcelona

● El "militant" Pasqual Maragall va presentar ahir la fundació que porta el seu nom i que pretén situar Barcelona com a capital mundial en la investigació i la lluita contra l'Alzheimer. A l'octubre, l'ex president de la Generalitat va fer públic que patia aquesta malaltia degenerativa i que decidiria tots els seus esforços a trobar solucions.

En aquests mesos, Maragall i la seva dona, Diana Garrigosa, s'han anat fent a la idea de l'abast de la malaltia i han contactat amb empresaris i científics per posar els ciments de la fundació (alzheimernacional.org).

El camí serà llarg i difícil. El projecte necessita 15 milions d'euros a l'any en una dècada per començar a guanyar les primeres batalles. L'empresa no espanta Maragall, i va recordar que "tothom deia que [Antoni] Gaudí estava boig" i va acabar firmant les obres cabdals del Modernisme. L'alcalde *olímpic* va in-

sistir que cal "seguir l'esperit" dels catalans genis i "tenir el valor d'emprendre projectes agosarats".

Al seu costat, Garrigosa, la vicepresidenta de la fundació, molt emocionada durant el seu discurs, va animar a ajudar econòmicament per fer "realitat una nova utopia" de Maragall. La dona va assegurar que ella "sumarà esforços" amb l'ex president, qui va admetre trobar-se "bé, animat, com sempre".

L'apunt

Un sopar de retrobada amb José Montilla

● Des d'Artur Mas a Josep Lluís Carod-Rovira, passant per Joan Clos, Miquel Iceta o Joan Laporta van donar suport ahir a Maragall al TNC. El president, José Montilla, no va assistir per problemes d'agenda però al vespre va anar a sopar amb el seu predecessor i ex company de partit a un restaurant.

Maragall fa un petó a la seva dona, ahir al TNC. JORDI SOTERAS

L'Ajuntament farà una auditoria sobre el Bicing

Redacció
Barcelona

● L'Ajuntament de Barcelona encarregarà una auditoria externa sobre "l'estat de funcionament de les bicicletes del Bicing". Així es va acordar ahir en la comissió de Seguretat i Mobilitat, on PSC, CiU i ICV van recolzar la proposta d'ERC, i el PP s'hi va abstenir.

El regidor republicà, Ricard Martínez, va alertar de que els múltiples errors i desperfectes que presenten les bicicletes suposen un "perill" per a la seguretat viària.

Martínez es va mostrar sorprès de que l'Ajuntament hagi descobert ara que els ciutadans agafin la bicicleta a la part alta per baixar al centre i allà la deixin per tornar amb transport públic alternatiu.

Pneumàtic punxat al Bicing.

La Sindica de Greuges de Barcelona, Pilar Malla, va demanar dimecres que es millori l'atenció als usuaris. La Sindica ha rebut en els últims mesos nombroses queixes que fan referència, principalment, a la lentitud amb què es resolien les incidències, sobretot per targetes que es queden bloquejades o pel cobrament d'impostos per infraccions, sense atendre les al·legacions de l'usuari.

El tiempo

Hoy

Ligero incremento de la temperatura mínima. Se esperan cielos prácticamente despejados y ausencia de vientos por la mañana.

pasqual maragall fundació

SALUT

Maragall impulsa un innovador projecte contra l'Alzheimer

● A la fundació de l'ex president li caldran 150 milions del sector privat en 10 anys

● El doctor Jordi Camí dirigeix la iniciativa, que busca investigadors amb idees genials

ANGELS GALLARDO / SARA GONZÁLEZ
BARCELONA

L'ex president Pasqual Maragall va presentar ahir la fundació que porta el seu nom, dedicada a la investigació sobre l'Alzheimer, malaltia que li va ser diagnosticada la primavera passada. El concepte científic que defensa la fundació, sense precedent a Espanya, resulta revolucionari en l'àmbit de la recerca biomèdica d'aquest país i, com sosté el seu director, el doctor Jordi Camí, «serà l'única manera d'aconseguir que Catalunya sigui decisiva en la lluita contra l'Alzheimer». «El president té pressa», va advertir.

La fundació «en què també participen Ernest Maragall, Narcís Serra i Santiago de Torres» ha establert una estructura oberta que té com a finalitat captar finançament privat, en quantitats suficients per poder aixecar un potent edifici dedicat a la investigació en què s'instal·laran científics reclutats per tot el món. El pressupost mínim i estable que necessita el projecte Camí el xifra en 15 milions d'euros anuals durant els pròxims 10 anys, una quantitat que si s'intentés reunir d'una sola vegada, amb crèdits, pujaria a 350 milions d'euros.

DUES CONDICIONS / La iniciativa planteja dues condicions. Per una part, vol investigadors joves, molt joves, acabats de graduar, amb tot just 25 anys, persones en el període més creatiu de la seva vida amb propostes poc convencionals, xocants, sor-

▶▶ Maragall abraça la socialista Manuela de Madre davant l'atenta mirada de Miquel Iceta (esquerra), ahir.

la demència UN PROCÉS IRREVERSIBLE

● La demència d'Alzheimer, incurable i de difícil diagnòstic en l'actualitat, afecta sis milions de persones al món, unes 533.000 a Espanya. El seu inici, indexifrat, s'associa a la suma de factors genètics, cardiovasculars i d'estil de vida, que causen el deteriorament i l'enveliment accelerat de les neurones. El símptoma principal és una progressiva i irreversible pèrdua de memòria, que arriba a afectar totes les funcions cognitives i fisiològiques de la persona. La xifra de malalts augmenta de forma exponencial a mesura que avança la vellesa.

▶▶ Garrigosa, Camí, Maragall i Khatxaturian, a Las Vegas (EUA).

prents, potser genials, no pensades fins ara per afrontar l'Alzheimer i susceptibles d'aconseguir, per exemple, que qui iniciï la malaltia pugui endarrerir-ne els símptomes «en cinc anys». «Els instituts que s'han creat, fora d'Espanya, amb aquest perfil d'investigadors han sigut planter de premis Nobel», va sostenir Jordi Camí.

La segona condició és que els diners provinquin de butxaques privades. «En època de crisi, no volem demanar caritat a les portes del sector públic», va explicar Camí. El concepte de mecenatge, molt incorporat a la cultura nord-americana però a penes practicat a Europa, pot rebre el seu reconeixement definitiu a Espanya gràcies a la Fundació Maragall.

De moment, el nucli fundacional del patronat de l'entitat «és a dir, l'ex president Maragall; la seva dona, Diana Garrigosa; el seu fill Guim i el mateix Camí» ja ha començat a recórrer Espanya i els Estats Units per buscar finançament. Amb aquest objectiu van visitar al maig, a Las Vegas (Nevada, EUA), el doctor Zaven Khatxaturian, que va idear una fundació similar, la de Ronald i Nancy Reagan.

FELIPE GONZÁLEZ I KOPLOVICH / «Ens entrevistarem amb empresaris i polítics espanyols, russos i nord-americans que estiguin en disposició d'obrir-nos les portes dels rics i les riques», va dir Camí. Un d'aquests personatges ha estat Felipe González. Ja han exposat el seu pla a l'empresària Esther Koplovich i també han parlat amb Luis del Rivero, president de Sacyr. La doctora Elena Ochoa els ha posat en contacte amb empresaris russos.

«A Gaudí també li van dir que estava boig quan es va proposar fer la Sagrada Família» va argumentar ahir a la nit Maragall. «A vegades val la pena ser atrevit i impulsar idees que no se sap com s'acabaran». «Pasqual és decidit, valent, intuïtiu i generós, i té la mania d'impulsar grans projectes» va dir Diana Garrigosa. «Vol intentar una nova utopia i jo li faré costat».

La presència de Camí en aquesta iniciativa és un factor decisiu. Ideòleg i dissenyador del projecte, és l'actual director del Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona (PRBB), una posició privilegiada que, va explicar, està disposat a deixar per poc que funcioni la Fundació Maragall. «He adquirit aquest compromís, perquè és un repte i també perquè sóc amic del president» va dir. «Estic disposat a implicar-m'hi del tot».

Els fons que rebí la fundació podran canalitzar-se com a mecenatges o integrar-se en una empresa amb una recaptació que podria revertir en els donants. La ubicació de la fundació està per decidir. ■

L'entrevista
Jordi Camí director del Parc de Recerca Biomèdica i futur director de la Fundació Pasqual Maragall

Marta Ciércoles

“Un diagnòstic d'Alzheimer és com una traïció”

l'Alzheimer és una malaltia sinistra, tal com l'ha definit algun cop el president Maragall? És la malaltia de la memòria. Cada cop és més freqüent perquè vivim més anys i perquè es diagnostica millor. Per això és important que tothom reconegui que es tracta d'una malaltia, que no és una conseqüència inevitable de fer-se gran. Els afectats poden viure molts anys mentre es van apagant. Una malaltia com aquesta, que afecta la memòria, és una molt mala jugada. Una traïció.

Fa la sensació que s'avança poc en malalties neurodegeneratives. És una assignatura pendent de la recerca biomèdica? El coneixement que tenim sobre la malaltia és molt recent. Fa més de cent anys que el doctor Alzheimer la va tipificar, però la majoria dels avenços són de fa vint anys. Encara no sabem ben bé d'on prové i és evident que quan es diagnostica ja hem fet tard. El secret seria poder fer diagnòstic precoç.

Tampoc hi ha tractaments gaire efectius... No hi ha tractament queaturi la malaltia. Imaginem que poguéssim ajornar cinc anys l'inici de l'aparició dels símptomes. Això tindria unes conseqüències molt importants: personals, socials, econòmiques... Només cinc anys... Hem de perseguir aquest objectiu.

Aquest és l'objectiu de la Fundació Maragall? La finalitat és tirar endavant un projecte científic d'excel·lència, col·laborar amb associacions i sensibilitzar la societat. El que sigui per trobar maneres d'anar més ràpids en la recerca de solucions a l'Alzheimer. Volem ser decisius. Plantegem una acció molt excepcional i arriscada: anar darrere de projectes innovadors, poc ortodoxos i poc convencionals. Volem buscar, arriscar-nos i mirar si tenim la sort de trobar un nou coneixement que ens aporti un canvi conceptual...

Ser decisius, noves idees, heterodoxia... Tot plegat, molt en la línia del Maragall de sempre. El president Maragall fa molt èmfasi a fer de Barcelona la capital internacional de la recerca en Alzheimer. És un objectiu molt ambiciós, però assolible. La meua incorporació al projecte inclou l'acceptació d'una idea molt agosarada. Però crec que és el que toca ara.

Volen crear el seu propi centre de recerca. Per què no recaptar fons i simplement finançar projectes? La nostra idea, si aconseguim els recursos que perseguim, és acabar tenint un centre propi i

anar a buscar gent per tot el món, a l'estil del que fa la Fundació Bill i Melinda Gates. Volem gent molt jove que no necessàriament estiguin triomfant en l'estatus quo científic.

Es busquen joves amb propostes radicals? Parlem de gent molt jove perquè és l'etapa de la vida més creativa i genial. La majoria de premis Nobel de medicina s'han atorgat per aportacions fetes per científics quan eren molt joves. Farem crides internacionals a persones joves de qualsevol lloc del món i de diversos àmbits: biomedicina, tecnologia, física, economia... Els convidarem perquè vinguin una temporada. Amb un finançament excepcional perquè no es distreguin i es concentrin en aquesta idea. A veure si jugant ariscadament enganxem alguna cosa...

La recerca científica és massa conservadora? Sí, però és natural que sigui així. Tenim un funcionament meritocràtic. Per obtenir subvenció per a un projecte, primer cal acreditar tota una trajectòria i l'opinió favorable d'altres científics homòlegs. Ens examinem entre nosaltres. Aquest sistema té certa tendència al conservadorisme i no afavoreix les propostes estranyes. Però estem convençuts que el nostre projecte és adequat, encara que puguem tenir incomprendiments.

Ara toca anar a buscar diners...

Sí, i molts. El projecte requereix uns 15 milions d'euros anuals durant deu anys. Això difícilment es podrà aconseguir només amb donacions. Per això volem combinar les donacions a la fundació amb la posada en marxa d'una empresa sota la marca Alzheimer Internacional. Les inversions en recerca i desenvolupament ajuden a desgravar millor que no pas les donacions i nosaltres oferim un catàleg de possibilitats a la gent que té diners i a les empreses perquè triïn com volen participar en el projecte.

Maragall va tenir un gest que l'honora: va ser valent i ha contribuït a fer que aquesta malaltia surti de l'armari

Cal que persones com Maragall o Solé Tura pateixin Alzheimer perquè la malaltia sigui prioritat a les agendes? Maragall va tenir un gest que l'honora. Va ser valent i està contribuint a fer que la malaltia surti de l'armari, perquè encara hi ha famílies que l'amaguen i pateixen molt. El president se'n recorda molt de Jordi Solé Tura i d'Adolfo Suárez... A tot el món hi ha un desequilibri entre l'esforç en recerca i els efectes socials i sanitaris devastadors de la malaltia. S'està fent, proporcionalment, molt més esforç en el camp del càncer i de les malalties cardiovasculars.

Amb quin calendari treballa la fundació?

En paral·lel a la recaptació de fons, hem començat una campanya discreta de visites. Tenim com a font d'inspiració un projecte del Howard Hughes Medical Institute, que s'ha posat en marxa a prop de Washington. A finals d'any sabrem on som i si ens en sortirem o no. De moment, ens hem marcat un any molt intensiu de recerca de fons.

DE FIL DE VINT

La greu xacra de la tortura

Isabel-Clara Simó

Avui és el Dia Internacional en Suport a les Victimes de la Tortura, una de les xacres més bèsties que continuen assolant-nos. Però no en paisos remots, que mirem amb aquella nostra "superioritat" d'excolnitzadors, sinó a Europa. Acabo de rebre l'acta inform que n'ha fet la Coordinadora Estatal per la Prevenció contra la Tortura, que està formada per més de quaranta entitats. Que paisos democràtics, amb lleis explícites, facin els ulls grossos quan hi ha "abusos" en determinats àmbits de l'Estat és estereotipat. Les forces de l'ordre són per defensar la llei: quan veus que algun cop conculquen les lleis, et cau l'ànima als peus.

L'informe revela dos fets que semblen positius: d'una banda, una major sensibilització social, i, per tant, l'aparició de noves entitats contra la tortura, i un augment del nombre de denúncies. I dic que semblen positius perquè l'augment de denúncies no revela necessàriament (això espero) un augment de les tortures, sinó que els torturats superen la por que els tenalla per denunciar els seus torturadors, tot i saber que un bon nombre de casos aquests quedaran impunes i reincidiran, estimulats per un sistema que té el cervell a l'actualitat però el cor i el ventre en l'Edat Mitjana.

Només l'any 2007 i només en l'àmbit de l'Estat hi ha hagut 319 denúncies que afecten 689 persones. Cal afegir, en honor a la veritat, que Catalunya és el lloc on més denúncies hi ha hagut (144 del total de l'Estat). Per sobre de filles i de folles, per sobre de dretes i d'esquerres, per sobre de religions i d'ideologies, la condemna a la tortura ha de ser un clam. Perquè hi ha tortura, malgrat la fatxenderia de governants que no paren de parlar de democràcia i drets civils.

Comenta l'article a
www.avui.cat/34175

Guía

ENERGÍA

A. Aceituno. Instalan en Mollerussa el primer aire acondicionado catalán con energía solar.....p. 42

MÚSICA

Tom Waits. El cantante californiano cautiva a más de 3.000 fans en Barcelona.....p. 50

SALUD ES EL PRIMER ACTO EN CATALUNYA TRAS LA PRESENTACIÓN OFICIAL EN BARCELONA EL 19 DE JUNIO

‘Venceremos al Alzheimer’

El ex presidente Pasqual Maragall presenta en Lleida la fundación que lleva su nombre y pide ayuda a los leridanos para lucha contra la enfermedad, que él padece

R. RÍOS | LLEIDA | Con el mismo optimismo, las ganas y la ilusión que siempre le han caracterizado, especialmente desde que el pasado octubre hiciera público que padece Alzheimer, el ex presidente de la Generalitat Pasqual Maragall presentó ayer en la sala Alfred Perrenya del IMAC de Lleida, por primera vez en Catalunya fuera de Barcelona, la fundación que lleva su nombre y que ha impulsado para apoyar la investigación científica de la enfermedad que él padece. “Estamos aquí para atender un problema que no es simpático. Hay que luchar y hacerle frente a esta enfermedad”, aseguró Maragall en el inicio de su intervención, ante más de 150 personas. Consciente de que el objetivo de la fundación no es fácil, el ex presidente pidió ayuda a los leridanos “para ir arrinconando a la enfermedad e, incluso, vencerla. Puede ser una utopía, pero la venceremos. Vale la pena

OBJETIVO
El objetivo de la fundación es liderar la investigación para ser decisivos desde Catalunya en la prevención y cura del Alzheimer

todo lo que se pueda hacer para frenar “un problema que cada vez es más frecuente y más cercano y que, si no ponemos remedio, cada vez será más grande”, aseguró, y anunció que pedirá ayuda a empresarios, también leridanos. Y es que el Alzheimer afecta a 24 millones de personas en todo el mundo, con un coste anual, en los casos más graves, de 42.000 euros.

Con el acto de ayer, la Fundación Pasqual Maragall, que vio la luz el pasado 19 de junio, inicia una etapa de presentaciones que les llevará a recorrer el resto de Catalunya, España, Europa y EEUU, donde ya han establecido contactos, “no sólo en el mundo científico, sino también en el mediático”, aseguró el ex presidente. Y es que el objetivo de la fundación también es recaudar fondos para lograr los recursos que su ambicioso proyecto requiere. “Queremos liderar la investigación científica biomédica de excelencia para ser protagonistas decisivos desde Catalunya en la prevención y cura del Alzheimer”, aseguró Jordi Camí, director general de la fundación, que acompañó al ex presidente en el acto. Camí de-

Pasqual Maragall y Angel Ros pasean por el Eix Comercial de Lleida antes de la presentación y tras la recepción en la Paeria.

po y pidió más esfuerzos para frenar “un problema que cada vez es más frecuente y más cercano y que, si no ponemos remedio, cada vez será más grande”, aseguró, y anunció que pedirá ayuda a empresarios, también leridanos. Y es que el Alzheimer afecta a 24 millones de personas en todo el mundo, con un coste anual, en los casos más graves, de 42.000 euros.

Però para el recuerdo, Maragall deixó una frase: “Os deseo larga vida y digna muerte. Lleida”, concluyó el ex presidente.

LAS FRASES DE...

Pasqual Maragall
EX PRESIDENTE DE LA GENERALITAT

Futuro: “Quiero pedirlos ayuda para ir arrinconando a la enfermedad e, incluso, llegar a vencerla”

Esfuerzo: “Vale la pena todo lo que se pueda hacer para mejorar la calidad de vida de los leridanos”

Los leridanos se vuelcan con Maragall y su fundación

■ “Yo siempre he dicho que Catalunya tiene dos capitales: la del mar y la de la Terraferma”, le esperaban más de 150 leridanos que le dedicaron emotivos aplausos. El ex presidente pre-

vocación internacional. Tiene el objetivo de abrir una sede en EEUU y crear un centro de in-

AVISO MÉDICO.
Ronnie la passarà
avui a l'equip italià.

Ronaldinho marxa cap al Milan
El Barça traspasa el jugador brasiler a l'equip italià per 25 milions d'euros, 21 en metàl·lic • Pàgina 14

Lleida ciutat beu la millor aigua de la conca de l'Ebre

Els pantans de la Ribagorçana tenen un bon potencial ecològic, al contrari que Oliana i Rialb al Segre • P. 3

Pasqual Maragall i el doctor Jordi Camí, director general de la Fundació, ahir a la sala Alfred Perenyà de Lleida. OSCAR MIRÓN

Fundació
Maragall: vencerem l'Alzheimer
L'expresident demana l'ajuda dels lleidatans per combatre'l • P. 6

SUMARI
PÀGINA 4
Fira de Lleida tem l'efecte de la crisi
Sobre els dos salons immobiliaris i també altres.
PÀGINA 8
Video d'un pres a Guantánamo
Imatges d'un adolescent canadenc interrogat.
Crisi
Martinsa posa el fre a les pistes d'esquí de la vall Fosca
● La immobiliària Martinsa-Parlesa, en procés de suspensió de pagaments (concurs) al no poder assumir el seu deute de 5.200 milions d'euros, s'ha vist obligada a posar al millent del seu macroprojecte de pistes d'esquí i habitatges a la vall Fosca, al Pallars, i així ho ha comunicat als ajuntaments. Pàgina 9

40% EN EL SERVICI DE TU COCHE
SIN AHORRAR EN SERVICIOS
SIENTE LA LLAMADA DEL AHORRO
Génesis 902 734 914
www.genesis.es

Carles Bosch engega un ambiciós documental sobre la malaltia d'Alzheimer amb l'expresident Maragall com a protagonista

Una veritat incòmoda

Pasqual Maragall saludant Carles Bosch ahir durant la presentació del film sobre l'Alzheimer a la Universitat Pompeu Fabra ■ MARTA PÉREZ

Andreu Gomila
BARCELONA

"Com t'agradaria que fos aquesta pel·lícula?", li demana Carles Bosch a Pasqual Maragall. "Que com m'agradaria que fos? Divertida, interessant", respon l'expresident. Després es veu un resum de la seva carrera política fins que declara públicament que està malalt, i finalment podem contemplar-lo ballant sense camisa amb la seva esposa, Diana Garrigosa, a Rupit. Aquests són, en síntesi, els tres minuts de mostra que el documentalista Carles Bosch (*Balseros, Setembre*) va

mostrar ahir del film que està dirigint sobre la malaltia d'Alzheimer i que té en Maragall el principal protagonista. Tres minuts que Bosch mostrarà a l'IDFA d'Amsterdam –el festival l'equivalent a *Una veritat incòmoda*, la pel·lícula de l'expresident dels EUA Al Gore que alerta sobre els efectes del canvi climàtic. "Tant de bo fem un gol", afirmava ahir el director fent referència al fet que buscaran, sobretot, que la gent en parli, del film, i que l'Alzheimer deixi de ser un tema tabú. "Volem explicar la malaltia des d'un punt de vista revolucionari", diu Carles Bosch

de documentals més importants d'Europa – el novembre que ve i que són un mer esbós del que vindrà. El documentalista assegura que té un objectiu clar, que el seu film sigui l'equivalent a *Una veritat incòmoda*, la pel·lícula de l'expresident dels EUA Al Gore que alerta sobre els efectes del canvi climàtic. "Tant de bo fem un gol", afirmava ahir el director fent referència al fet que buscaran, sobretot, que la gent en parli, del film, i que l'Alzheimer deixi de ser un tema tabú. "Volem explicar la malaltia des d'un punt de vista revolucionari", va

afegir Bosch, que ja ha palpat l'efecte que ha tingut l'assumpció pública de la malaltia per part de l'expresident. "Jo vull ser com Pasqual Maragall", li diuen els malalts d'Alzheimer amb qui ha parlat. La Fundació Pasqual Maragall ha estat la principal impulsora del projecte, i vol que sigui la millor pel·lícula del món, tot i ser conscients que, "en part, és un experiment", segons assumia el seu director, Jordi Camí. Això sí, tant ell com Bosch van voler destacar la disposició i l'ús de l'expresident i la seva família amb el projecte. El director del film ja fa

uns nou mesos que està seguint Maragall en el seu atapeït dia a dia. Ha estat amb ell a Washington, Las Vegas, Sarajevo i Rupit, i espera viatjar aviat a Madrid i Nova York. El rodatge va començar a la capital bosniana, pels volts de Nadal de l'any passat. La durada de tot plegat és, de fet, una incògnita, ja que el documental anirà molt lligat a com evolucioni la malaltia de l'expresident. "No tinc pressa per rodar l'últim dia", manifestava ahir Bosch, que afegia que "potser tenim una altra forma d'acabar-la" que no sigui amb la mort de Maragall. ■

'Mujeres' i una nova versió d'Olelés' al Més Dansa de Reus

Oriol Margalef
REUS

Una nova versió d'*Olelés*, premi Ciutat de Barcelona de dansa el 2004, i l'espectacle de flamenc *Mujeres* són els caps de cartell de la tercera edició del festival Més Dansa que organitza el Centre d'Arts Escèniques de Reus i que tindrà lloc a la capital del Baix Camp del 15 al 19 d'octubre. El programa combina funcions als dos grans teatres de la ciutat –per primer any el programa inclou el Teatre Fortuny– amb altres representacions, incloses les de carrer.

Mujeres (dimecres 15, al Fortuny), amb Merche Esmeralda, Belén Maya i Rocío Molin, uneix en un mateix escenari tres estils i maneres diferents d'entendre el flamenc. *Olelés* (dissabte 18 al Bartrina) és un espectacle de dansa contemporània coreografiat per Jordi Cortés i Damián Muñoz.

L'objectiu del festival és trencar estereotips i apropar diferents estils de dansa al públic en general, entès o no. "Volem obrir els ulls de la gent, que descobreixi la dansa i s'animi a venir al teatre per veure espectacles d'aquest tipus", explica César Compte, director gerent del CAER. Per això l'organització ha previst diverses representacions en espais públics com són la plaça Mercadal i el vestíbul del Teatre Bartrina. Deu companyies prendran part en el festival de Reus, que aquest any arriba a la seva dimensió màxima. "L'acceptació és molt bona, i si això es tradueix en un augment de la demanda d'aquest tipus d'espectacles, el CAER haurà de reaccionar", explica Compte. ■

PERSONATGES

Maragall protagonitzarà un documental sobre l'Alzheimer

L'expressident desitja que el film, dirigit per Carles Bosch, sigui «divertit i interessant»

CRISTINA FENÉS
BARCELONA

L'expressident de la Generalitat Pasqual Maragall, afectat del mal d'Alzheimer, serà el protagonista d'un documental dirigit pel periodista Carles Bosch «Balersos i Setèmbres» que narrarà l'evolució del seu mal. El film, que té com a finalitat aproximar aquesta malaltia al públic, està produït per Cromosoma en col·laboració amb Televisió de Catalunya i Televisió Espanyola.

Fa gairebé un any Maragall va fer pública la seva malaltia i la seva intenció de no deixar-se vèncer. «Vam fer els Jocs Olímpics, l'Estatut, i ara toca l'Alzheimer», va dir. L'expressident tenia previst dedicar-se a potenciar la investigació d'aquesta malaltia i fomentar la sensibilització social mitjançant la fundació que avui porta el seu nom.

El tràiler del film, presentat ahir, s'inicia amb una petició de l'expressident: que el documental sigui «divertit i interessant», perquè, diu, està fart de compassió. Carles Bosch va manifestar el seu desig que la pel·lícula «sigui científica sense ser avorrida». En el tràiler hi apareixen imatges d'arxiu de Maragall «que no és una persona qualsevol ni un polític qualsevol», segons Bosch, com quan Barcelona va ser escollida seu dels Jocs Olímpics, però també mostra un expressident més casolà que balla amb la seva dona a casa o que escriu textos per al seu metge.

De moment, tan sols s'ha filmat un terç de la pel·lícula, però la fundació vol presentar el tràiler al Festival Internacional de Cine Documental d'Amsterdam (IFDA) per obtenir producció internacional.

CARA DE LA MALALTIA / A la productora Cromosoma expliquen que algú de l'entorn de Maragall va proposar a Carles Bosch realitzar un documental que tractés sobre l'Alzheimer. Després d'un viatge a Sarajevo amb l'expressident, i davant la dificultat d'aconseguir un ventall de pacients que retratés fidelment la malaltia —la varietat de graus de la malaltia és tan extensa com la diversitat dels afectats que la pateixen—, es va decidir que el protagonista de la cinta —rodada en alta definició i amb un pressupost que pot arribar als 900.000 euros— fos Maragall. En el film també hi ha personatges secundaris importants, com la doctora de l'expressident o els seus familiars. L'esforç dels quals és lloable, ja que mai s'han prodigat davant de les càmeres.

A Cromosoma asseguren que l'expressident està «molt il·lusionat». Retratar l'Alzheimer no implica arribar fins a l'estat final d'una malaltia que, en el cas de Maragall, evoluciona molt lentament, per la qual cosa l'estrena es preveu, en un principi, per al 2010. El director de la Fundació Pasqual Maragall, Jordi Camí, va explicar que els beneficis obtinguts aniran destinats a la investigació.

TRÀILER DEL PROJECTE A
www.elperiodico.cat

EL TRÀILER DE LA PEL·LÍCULA ▶ Pasqual Maragall, al seu estudi de Rupità (a dalt), a Sarajevo i amb la doctora Teresa Gómez Isla, en tres imatges que apareixen en l'avançament del film de Carles Bosch.

SALUT

Un producte habitual en el plàstic pot causar diabetis

EL PERIÓDICO
LONDRES

El bisfenol A (BFA), una de les substàncies que són més freqüents, per no dir ubíquies, en els productes plàstics, podria incrementar el risc de patir alguna malaltia cardíaca i diabetis, segons un estudi que ha publicat el *Journal of the American Medical Association (JAMA)* i que ha utilitzat dades de 1.455 persones. El BFA s'utilitza per fabricar un tipus de plàstic transparent i molt resistent amb el qual es fabriquen gairebé tots els biberons i els vasos d'aigua per a nadons, però també equipament mèdic i esportiu, per exemple.

De fet, es calcula que el 90% de la població presenta restes de BFA al seu cos. L'estudi demostra que de les 1.455 persones que es van

Segons un estudi, el bisfenol A augmenta el risc de malaltia

sotmetre a les proves, el 25% dels que van presentar les taxes més altes de BFA a la sang i a l'orina eren més propensos a patir una malaltia cardíaca o diabetis que el 25% amb els índexs més baixos. Això no significa, no obstant, que quedi demostrat que el producte causi algun dany al cos humà.

TÒXIC AL CANADÀ / Tot i això, recentment, les agències sanitàries del Canadà han declarat «tòxic» el bisfenol A i han exigint que es prenguin mesures agressives per limitar l'exposició tant de les persones com del medi ambient al producte.

Fins ara, els detractors del BFA només havien pogut esgrimir com a argument els estudis realitzats amb animals. Tots aquests treballs segueixen el mateix esquema i els seus resultats són semblants als realitzats amb éssers humans.

Un jurado profesional decidirà al ganador de Eurovisión 2009

ABC

MADRID. «Spain: 12 points. Portugal: 8 points». (Lo han adivinado: vota Andorra). El cadencioso soniqueu eurovisivo deixarà de sonar en la pròxima edició de Eurovisión al tiempo que se acallan las constantes críticas a un sistema de votación en el que, sospechosamente, los puntos siempre se reparten entre países vecinos (por geografía o ideología).

Para la edición de mayo de 2009, que tendrá lugar en Moscú, la UER implantará un sistema mixto. «Creemos en el televoto como método de medición del gusto de nuestros millones de espectadores. Tras el debate público abierto sobre la cuestión del voto vecinal y voto migratorio, hemos decidido dar a los jurados una parte del peso del resultado», explica Ruud Bierman, presidente del Grupo de Referencia.

En próximas reuniones, la UER decidirá la composición exacta del jurado y debatirá el nuevo reglamento para asegurar un veredicto justo.

Quico Tomás-Valiente, responsable de Comunicación de la Agencia Efe

ABC

MADRID. El presidente de la agencia Efe, Alex Grijelmo, ha nombrado a Quico Tomás-Valiente nuevo responsable de Comunicación y Relaciones Públicas, en sustitución de Ana Vaca de Osma. Tomás-Valiente (Valencia, 1967), que ha ejercido como director de Comunicación de la Presidencia del Senado en la pasada legislatura, ingresó en la agencia en 1992.

Allí ha sido redactor en Televisión, Cultura y Espectáculos, así como de las secciones de Tribunales e Interior. Además de su trabajo en Efe, ha sido redactor en «El Sol», «Diario 16» y «20 minutos». Autor de dos libros periodísticos, actualmente cursa estudios de Mercadotecnia.

El político catalán con su esposa, el día que comunicó a los medios que padecía alzhéimer

Pasqual Maragall protagoniza un documental sobre el alzhéimer

El ex presidente de la Generalitat reveló hace un año que padecía esta enfermedad y declaró: «Hicimos los Juegos Olímpicos y ahora iremos a por el alzhéimer»

M. C./EP

BARCELONA. El ministro Jordi Solé Tura fue protagonista de un documental que firmaba su hijo. Bajo el título de «Buda-pest» se escondía una bella historia que resumía la biografía del político catalán que emigró a Hungría donde nació su hijo. Ese documental también apuntaba la enfermedad que sufre Solé Tura, alzhéimer, y que le ha trastocado el cerebro. Ahora es el turno de Pasqual Maragall, que anunció el pasado otoño en rúeda de prensa que sufría esta misma enfermedad. El ex presidente de la Generalitat recibió una sentida aplauso en el hospital Sant Pau de Barcelona, donde explicó el proceso de su enfermedad.

El director catalán, que recibió una nominación a Mejor Documental en los Oscar por «Balersos», confía en que la cinta llegue a todo el mundo. «El filme tiene una ambición científica sobre el alzhéimer pero desde una perspectiva asequi-

ble para el gran público», desvela Bosch.

El proyecto verá la luz a finales de noviembre en el Festival Internacional de Documentales de Amsterdam, en un mercado paralelo de proyectos que buscan coproducción internacional. El «trailer», de 3,5 minutos y que servirá de carta de presentación del filme en el festival, acerca al espectador a la figura de Pasqual Maragall, mostrando algunos de sus éxitos como alcalde de Barcelona, cuando consiguió la sede de los Juegos Olímpicos de 1992, pero también a un ex presidente que se encuentra en su casa bailando con su esposa, escribiendo un texto en el ordenador para su médico y explicando que le gustaría que la película fuera divertida y que está cansado de la compasión. En el avance del documental, también apare-

cen imágenes de cuando Maragall hizo pública su enfermedad y destacó: «Hicimos los Juegos y ahora iremos a por el alzhéimer».

«Balersos» El director Carles Bosch y Josep Maria Domènech obtuvieron la nominación a los Oscar en 2004 por «Balersos». Aquella película narraba la verdadera historia y evolución de siete cubanos que en el verano de 1994 deciden aventurarse a la mar para mejorar su tipo de vida y economía haciendo nueva vida en los Estados Unidos. Bosch comenta que esta nueva aventura, que relaciona un personaje público con una enfermedad tan en boga como el alzhéimer, puede tener una misión educativa importante. «Cuando me encargaron este trabajo me pusieron como ejemplo y como referente a Al Gore y su película sobre el cambio climático "Una verdad incómoda" (An inconvenient truth). Pero sin duda quien ha revolucionado este género es el americano Michael Moore con "Bowling for Columbine" y "Fahrenheit 9/11" con las que revitalizó el subgénero de docu-ficción».

La película, de la que ya se ha rodado un tercio del total, está dirigida por el cineasta Carles Bosch

Tendencias

La nueva epidemia

Escenas para la historia

1. Pasqual Maragall con la doctora Gómez Isla, en su casa de Rupit. 2. En primer plano, Diana Garrigosa y al fondo el ex presidente, en la ciudad de Sarajevo. 3. Maragall trabajando en el despacho de su casa de Rupit.

NÚRIA ESCUR

Barcelona

Pasqual Maragall se acomodó ayer por la mañana en el auditorio de la Universitat Pompeu Fabra junto a su esposa, Diana Garrigosa, dispuesto a saborear una pequeña muestra del documental sobre el alzheimer. "¿Que hem de fer?", soltó con buen humor a los periodistas congregados en la sala mientras se disponía a seguir con fruición los escasos tres minutos de material filmado de un proyecto dirigido por el periodista Carles Bosch. El ex presidente es el hilo conductor de un trabajo, todavía en fase de ejecución, que pretende dar a conocer una enfermedad que en los próximos veinte años verá duplicar el número de pacientes en el mundo si no se avanza en su diagnóstico y tratamiento.

La presentación de este proyecto audiovisual, impulsado por la Fundació Pasqual Maragall, dedicada a la investigación de esta dolencia, coincide con la celebra-

La vida en secuencias ALZHEIMER

Maragall protagoniza un documental con el reto de dar a conocer una enfermedad que afecta a 24 millones de personas

ción el próximo domingo del día mundial del Alzheimer. Una enfermedad de diagnóstico tardío, sin cura definitiva y de la que, prácticamente, se ignoran las causas. Algunos ven en ella la epidemia del futuro.

El director de la fundación, que gestiona el fondo filantrópico Alzheimer Internacional, Jordi Camí, explicó ayer lo que define como "un proyecto artístico-científico", algo que corroboró el

productor, Oriol Ivern, de Cromosoma.

Carles Bosch, el hombre que nos regaló *Balseros*, con una nominación a Oscar para el mejor documental, dirige el filme. "Cuando hace unos meses me propusieron que hiciera este documental con Maragall, me dije: 'Queremos algo equivalente a *Una verdad incómoda*, de Al Gore'. Era un reto difícil", reconoció Bosch. Anunció que el material

se presentará en un par de meses en Amsterdam, "en lo que consideramos el macrofestival de cine documental europeo".

En el tráiler, imágenes mezcladas, tiernas o difíciles, agredidas, de la vida del político. El en su despacho de Rupit, un baile con Diana, la apoteosis de los Juegos Olímpicos. Primer plano y una pregunta inicial:

—Pasqual, ¿cómo quieres que sea esta película?

—¡Divertida, tú! Interesante. Porque el resto...

Hasta ahora se han grabado escenas en Washington, Las Vegas, Sarajevo, Rupit... y están preparando un viaje a Nueva York. "Tengo mucha prisa por grabar el día a día. Quienes me conocéis sabéis que soy un *tocacajones* —bromeó Bosch—, pero no tengo ninguna prisa por rodar el último día de esta película".

Se estima que actualmente hay 24 millones de personas en el mundo con alzheimer y las enfermedades neurodegenerativas relacionadas. Una cifra que, según los especialistas, se duplicará en veinte años si no se hallan remedios efectivos.

Diana Garrigosa, vicepresidente de la fundación, define los ambiciosos proyectos de la entidad como un largo camino por recorrer en lo que se necesitarán, además de recursos económicos, el compromiso político y la complicidad ciudadana "para conseguir que, definitivamente, disminuya el número de enfermos".

El alzheimer es una enfermedad severamente democrática. No importa a lo que haya dedicado su vida uno. Afecta a todos. Seres que han invertido su vida en labores intelectuales no escapan a ella. Adolfo Suárez ya no recuerda que fue presidente del Gobierno, Pasqual Maragall tal vez olvide un día que fue presidente de la Generalitat. Ronald Reagan fue de los primeros en anunciar públicamente su enfermedad.

En febrero de 1994, con motivo de sus 83 años, Reagan intervino ante una multitud. Margaret Thatcher le había presentado ante el público. Reagan se quedó callado durante unos segundos interminables. Logró remontar. El 5 de noviembre de ese año publi-

Imágenes filmicas sobre la memoria perdida

Basado en imágenes, saltos en el tiempo y elipsis visuales que permiten jugar narrativamente con pasado, presente y futuro, el cine depara una amplia filmografía de patologías físicas o mentales. De ahí que no pudiera permanecer ajeno a una enfermedad como el alzheimer. Julie Christie fue este año candidata al Oscar por *Lejos de ella*, donde encarna a una mujer que empieza a detectar pérdidas de

memoria. También recientemente, Albert Solé estrenaba *Bacarest. La memoria perdida*, sobre su exilio y el de su padre, Jordi Solé Tura, víctima del alzheimer. Una de las películas más célebres es *El hijo de la novia*: Norma Aleandro, aquejada de alzheimer, contrae matrimonio religioso con su pareja (Héctor Alterio), mientras el hijo (Ricardo Darín) aprende a valorar lo que realmente importa

en nuestro fugaz paso por la vida. También conviene recordar a Iris, Judi Dench interpreta a Iris Murdoch, gran dama de la literatura inglesa que vivió sus últimos años con alzheimer. Tras su muerte en 1999, su marido, John Bailey, publicó *Elegía a Iris*, sobre el "viaje a la oscuridad" de su esposa, a quien la enfermedad fue borrando "toda huella de su gran inteligencia". / Ll. Bonet Mojica

EL PAÍS

MADRID: Miguel Yuste, 40, 28037 Madrid. 91 337 82 00. Fax: 91 304 87 66.
 BARCELONA: Conal de Cret, 341, 08007 Barcelona. 93 401 05 00. Fax: 93 401 06 31.
 BILBAO: Calle de Bilbao, 26, 4º A, 48009 Bilbao. 94 413 21 00. Fax: 94 413 23 13.
 SANTIAGO: Rúa Nova, 39, 1º, 15705 Santiago de Compostela. 981 58 99 00. Fax: 981 58 59 21. Pub: 981 58 26 00.

SEVILLA: Cardenal Bueno Morral, 6º, Edificio Columbus, 41013 Sevilla. 95 424 61 00. Fax: 95 424 61 10 (pub). Fax: 95 424 61 24, 95 424 61 16 (pub).
 VALENCIA: Puerta Queral, 1, 1º, 46002 Valencia. 96 398 11 50. Fax: 96 351 13 31.
 ATENCIÓN AL SUSCRIBITOR Y PROMOCIONES: 902 11 91 11.

Depósito legal: M-16295-2004.
 El Diario EL PAÍS, S.L. Madrid, 2007.
 *Todos los derechos reservados.
 En virtud de lo dispuesto en los artículos 8 y 32.1 párrafo segundo, de la Ley de Propiedad Intelectual, quedan expresamente prohibida la reproducción, la distribución y la comunicación pública, incluida su modalidad de puesta a disposición,

de la totalidad o parte de los contenidos de esta publicación, con fines comerciales en cualquier soporte y por cualquier medio técnico, sin la autorización de Diario EL PAÍS, S.L. Empresa autorizada para recopilar de prensa. Acceso Grupos, S.L. PORTUGAL: Contr. 1.50 euros (domingo: 2.70 euros) MARRUECOS: 23 MDH (domingo: 34 MDH)

Objetivo Bolivia

MANUEL RIVAS

Evo Morales, en aquel su primer viaje como presidente de Bolivia, causó un gran revuelo en las recepciones ofrecidas por los encorbatados anfitriones europeos. En

las vetustas redacciones se teleearon con renovada excitación condenatoria editoriales de aroma colonial. Se le dedicaron comentarios bastos, con el humor del bruto que confunde la gracia con el chisporroteo de un Exterminador Eléctrico. La causa fue el jersey o chompa que vestía Morales con donaire. En la incomodidad, entendieron el mensaje. El tejido era el texto. En un libro fascinante sobre lo durable y la escritura efímera. *Inscribir y borrar*. Roger Charrier nos habla del doble sentido que desarrolló el verbo latino *texere*. Por un lado, tejer o trenzar. Por otro, componer

una obra. Así que la vestimenta de Evo era algo así como la portada de un nuevo libro para Bolivia. Un programa de reformas para un pueblo en su gran mayoría condenado a la imposibilidad de futuro. El llamado *indigenismo* tiene algunos desvarios, pero en lo que representa Evo prevalece la voluntad liberadora: la extrema pobreza y el analfabetismo son inscripciones injustas que se pueden borrar. Y eso más que indigenismo es verdadero patriotismo. Cuando Evo intentó hacer visible todo el tejido del país, incluida esa mayoría humillada, se puso en marcha el proceso para

romper las costuras de Bolivia. La teoría del "empate" es un apañeo que no se corresponde con la realidad. Morales hizo lo que harían muy pocos gobernantes en el mundo. Dio la voz al pueblo, arriesgó la *chompa* y la cabeza, y obtuvo más apoyo democrático que nunca, superando los dos tercios de los votos, un 10% más que en las elecciones de 2005. Pero Europa calla ante los incivilizados de la oposición "cívica". Aquí esos actos tendrían la consideración de terrorismo. La esperanza es que en el tejido de la América Latina ya no mandan los vetustos textos ni las viejas embajadas.

CAFÉ CON... DIANA GARRIGOSA

"El alzhéimer no se puede vivir solo, es una tristeza"

ARIADNA TRILLAS

Todo un verano, y más que un verano, entre mayo y octubre, sin saber qué hacer y con la boca cosida. "¿Cómo decirlo a nuestros hijos? ¿Uno a uno? ¿Debíamos pasarnos un mes diciéndolo a los amigos? Una persona bibliotecaria tiene ciertos problemas...".

Diana Garrigosa toma un sorbo de té mientras evoca el mazo de su vida. "Si, estábamos juntos cuando nos dijeron que Pasqual tenía un principio de alzhéimer. No sabíamos nada de la enfermedad. Pronto nos enteramos de que era incurable". Ya anochece en Barcelona y ha escogido el restaurante Fernández. Cuando llega, va directa al rincón de su pequeña biblioteca. "Me siento bien rodeada de libros, esseguida noto si no los hay cuando entro en una casa".

A Pasqual Maragall, el eterno alcalde de la Barcelona olímpica, el presidente catalán que enterró 23 años de pujolismo, el que ha hecho ir de cráneo a amigos y enemigos con su espontaneidad, tozudez, salidas imprevisibles y sonrisas socarronas propias de quien se pitorrea del interlocutor, le horroizaba que corriera la voz de que estaba enfermo y se escondía. Y, de un día para otro, reunión familiar, hijos, sobrinos, todos. "Se que-

Restaurante Fernández. Barcelona

► Té.
 ► Agua sin gas.

Total: 4,65 euros

Garrigosa se siente ahora una "comercial" de la fundación. / GIANLUCA BATTISTA

bastantes fondos (15 millones de euros anuales), creará un centro de investigación único en Europa, inspirado en el Lou Ruvo Brain Institute de Nebraska, cuya visita costó a la pareja asistencias surrealistas a casinos de Las Vegas con el ricachón que controla la distribución de bebidas alcohólicas en Nevada, Larry Ruvo.

Garrigosa trabaja ahora "de comercial", se carcaja. Su esposo, sólo a veces. "Le aburre repetir lo

La esposa de Maragall busca fondos para ayudar a prevenir la enfermedad

mismo. La enfermedad agudiza lo bueno y lo malo. Está más tozudo [ella tiene ya la barquita que siempre quiso y él se niega a subir], pero también más optimista y cariñoso". Ha llamado a la puerta de grandes fortunas, empresas, cajas, bancos. Y piensan en llamamientos populares, acuerdos con clubes deportivos. "La respuesta está siendo positiva, ves a la gente y casi te saca el talonario". Alzheimer Int. operará como un fondo de capital riesgo abierto a quien quiera ser inversor.

"Pasqual sabe que puede no llegar a beneficiarse de nuestra fundación", murmura Garrigosa, la mujer que en 1963 detectó el peligro de Maragall en una fiesta *pija* al verle "diferente", y la que le espetó a ZP ese "¿Qué te ha hecho mi marido para que lo trates tan mal?". Se despidió así: "Ojalá todos los enfermos tuvieran familia y amigos como Pasqual. El alzhéimer no se puede vivir solo. Vivirlo solo es una tristeza".

El Día Mundial del Alzheimer

El **expresident** **Pasqual Maragall** reconoció hace unos meses que padece alzhéimer y ha creado una fundación privada para apoyar la investigación sobre esta enfermedad. Con ocasión del

Día Mundial del Alzhéimer, que se celebra hoy, ha escrito este artículo en el que recomienda a los enfermos que se diviertan y lo pasen bien. «Es la mejor medicina», sentencia.

Monòver 1 – Eisenhower 0

Los enfermos deben divertirse, pasarlo bien; es la mejor medicina. La compasión mata

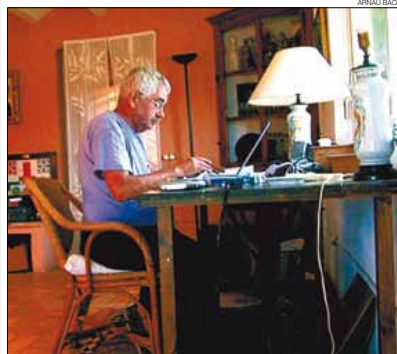
PASQUAL
Maragall
EXPRESIDENTE DE LA GENERALITAT

Con motivo del Día del Alzheimer viviremos una apoteosis de la compasión, una hemorragia de altruismo y una merecida *salida del armario* para las pobres familias afectadas por esa enfermedad. Y digo bien, las familias, porque son ellas las que sufren lo que los enfermos ni quisiera, quizás, saben exactamente qué les aflige.

Y en esa exaltación compasiva me parece haber entrevisto la existencia de una trama compleja de sentimientos cruzados: quienes sufren la enfermedad, como digo, son realmente las familias, con mayor o menor temple, con más o menos elegancia. Los enfermos, sí, se ven rodeados de cariño y afecto, pero están, entre la causa y la consecuencia, entre la enfermedad y el jolgorio compasivo que les rodea, como un poco más aturridos que antes. A qué vendrá tanto afecto y tanto ruido, parecen preguntarse. Un día al año no hace daño, ciertamente: menos mal que solo es un día.

LA COMPASIÓN hace milagros y hace estragos. Y no siempre en el sentido que podría imaginarse. La necesitan tanto los cuidadores como los cuidados. *La boratè stanca*, dice el italiano con latina concisión: trabajar cansa. Pues bien, el que trabaja no es el enfermo: es el cuidador.

Dejar que los enfermos se pierdan por la calle? Hombre, no. Tampoco tanto. Pero el dolor que sufre quien vuelve a pasar por un par que por el que no pasaba hace me-

►► Maragall, el pasado julio en el Col·legi de Metges de Barcelona.

ses y que siente como si hiciera siglos que no había visto, es agriñoluce. Es una pena, pero es también un reencuentro: un hallar de nuevo lo conocido, joven lo viejo, sorprendente lo sabido. ¡Profundidad ahí, doctor! Investigadores, personal acompañante, familiares: no busquéis solo dentro del enfermo la causa de la enfermedad, sino en su entorno; y en la actividad, el remedio. No digo que no se investigue la proteína asesina, sea beta o tau; pido que se busque fuera del cerebro y no solo dentro, en la actividad, en la libertad de movimiento y no solo en la medicación pautada y el cuidado atento. Pido que se busque también en otro lugar el remedio del mal. Y ese otro lugar es la diversión, la libertad; a riesgo de perderse, sí, de extraviarse,

No busquéis solo dentro del enfermo la causa del mal sino en su entorno, y en la actividad, el remedio

pero con la recompensa del divertirse, de emocionarse con un gol del equipo de casa o una película sensacional.

Del Barça mejor no hablar: es el equipo *deis padidors*, de los sufridores natos, y de lo que se trata es de pasarlo bien. Y del Madrid hablaremos todavía menos. Es prepotente y encima tampoco convence. El nacionalismo de las retransmisiones de la selección española de fútbol, o de los partidos de tenis de **Nadal**, es sim-

plón y barato, casi diría ofensivo. Yo me he acostumbrado a poner la tele oficial, apagar el sonido, y escuchar el relato por radio, por alguna radio sensata.

Volviendo al tema de esa *dementia senil*, como se le llama técnicamente, y en resumen, pido que se note el efecto y no que se sienta el cuidado. El refranero sigue siendo la mayor fuente de sabiduría, lo cual debería ser una cura de humildad para los especialistas.

Dejad que los enfermitos se diviertan y veréis como dejan de serlo un poco. Llevadlos a las fiestas de Monóver –patria chica de mis abuelos, donde estuve hace poco– si es que sus abuelos son de allí, y si no, al pueblo o ciudad correspondiente, y os aseguro que vuelven, si no curados, al menos en forma. Se lo habrán pasado bien. Habrán visitado a sus familiares, habrán reencontrado su pasado remoto; incluso habrán bailado, habrán merendado un solomillo y habrán cantado: todo esto es bueno. Eso cura. La compasión mata.

LO CUAL no quiere decir que sin ayudas los enfermos se curen y que sin familia y amigos puedan sobrevivir. En absoluto. A mí me han salvado mi familia y mis amigos y amigas. Sin duda. No del todo, pero sí más que a muchos. Y me ha salvado la notoriedad. Lógico. Y no me pierdo ni aunque quisiera: me conoce todo quiqui y me conozco la ciudad de pe a pa, aunque a veces no la reconozco.

No soy, pues, un caso corriente, ni quizá repetible. Pero sí algo puede enseñar a los demás de mi experiencia es esto: háganme caso, diviértanse, páisenlo bien. Es la mejor medicina. ■

El retraso en el diagnóstico de la demencia ronda el año y medio en España

ANTONIO M. YAGÜE
MADRID

El aumento espectacular de investigadores y medios dedicados a avanzar en el estudio del mal de Alzheimer solo se ha traducido en los últimos 10 años en ligeras mejoras en el diagnóstico y mayores esperanzas en el terreno paliativo. «No sabemos cuándo se curará. La expectativa de un tratamiento con células madre es una cosa de futuro», resumió ayer Jesús Ávila, coordinador del simposio internacional sobre avances en el alzhéimer celebrado en Madrid. Mientras llega la receta para atajar este mal neurodegenerativo que actúa en muchos puntos del cerebro e implica a innumerables genes, el encuentro ha subrayado la importancia de la detección precoz, porque el retraso diagnóstico ronda todavía el año y medio en España.

Los expertos han comprobado que un deterioro cognitivo leve se convierte en formas más severas a un ritmo del 12% anual, y sobrecarga, además, el peso que soportan las familias, que cuidan en sus casas al 85% de los más de 800.000 enfermos existentes en España. Según Blanca Clavijo, presidenta de la Asociación para las Familias con Alzheimer

Lentos avances en un mal que lleva a la dependencia a unos 800.000 pacientes

(Afa), mientras se sigue investigando un remedio que ataje la enfermedad, adelantando en cinco años el diagnóstico supondría en la práctica rebajar un 50% los casos, ya que facilitaría un tratamiento precoz que, aun siendo paliativo, permitiría estabilizar al paciente en la fase de deterioro cognitivo leve y retrasar la evolución neurodegenerativa.

CRUDO PANORAMA # El Ministerio de Sanidad se volcará en la realización de una guía de práctica clínica que permita un mejor diagnóstico precoz en todo el sistema sanitario, según prometió su titular, Bernat Soria, en vísperas del Día Mundial del Alzheimer que se celebra hoy. Su utilidad, según el ministro, está fuera de toda duda, sobre todo cuando la generación del *baby-boom* de los años 60 llegue a la edad de riesgo en menos de 20 años. Dos especialistas dibujaron para entonces, si los avances no llegan, este crudo panorama social, sentimental y económico: los enfermos pasarán del millón, sus cuidadores habrán de dedicarle 350 horas mensuales, un sacrificio material de unos 30.000 euros anuales y un desgaste emocional que crece conforme la enfermedad va restando memoria y orientación, causando depresión y agresividad y cercando la capacidad de hablar, comer, reconocer a la gente cercana y

Diana Garrigosa vicepresidenta de la Fundació Pasqual Maragall per a la Recerca sobre l'Alzheimer

Entrevista

“L’objectiu de la fundació és el diagnòstic precoç”

‘CARPE DIEM’ • “Vivim la malaltia pensant en el dia a dia” **SUPPORT** • “Tota la gent que ens importa es va portar molt bé i ens va recolzar” **GOVERN** • “Els tres anys de presidència van ser molt durs i complicats” **Per: Mar Jiménez**

Diana Garrigosa, a la seu de la Fundació Pasqual Maragall per a la Recerca sobre l'Alzheimer ■ PERE VIRGILI

Diana Garrigosa va conèixer Pasqual Maragall el 1968. Des d'aleshores no s'han separat. Ara, junts, lluiten contra l'Alzheimer que pateix l'expresident.

Fa un any que Maragall va anunciar que patia Alzheimer. Com l'han viscut?
La declaració pública de la malaltia del Pasqual va aconseguir dues coses: va alleugerir-nos del pes que suposava tenir aquell secret que pràcticament no coneixia ni la família; i va fer que el diguéssim que volia fer alguna cosa per evencuar aquesta malaltia...
¿La idea de la fundació la va tenir el mateix dia que ho va anunciar?
Sí, jo no ho sabia! Però va encertar-la. En aquell moment no sabíem res de la malaltia. Vam informar-nos sobre què s'estava fent, i vam veure que hi ha moltes fundacions que estan fent una tasca fantàstica d'assistència a les famílies, però que estan dirigides al malalt que ja és dependent...

Vostès volen prevenir...
Exacte. Volem aconseguir que no hi hagi més malalts! L'objectiu de la fundació és el diagnòstic precoç. Volem desobrir què provoca la malaltia.
Exacte, està en sintonia amb la seva trajectòria. Volem que el centre que creem sigui molt àgil, i que les empreses que hi entrin es converteixin en sociès. Tot i així, la crisi es nota. Fins al setembre ens havien rebut totes les empreses de l'hex-35, però ara tenim més dificultats per implicar-s'hi. La crisi pot endarrerir la posada en marxa, però no pararem: tenim massa arguments per continuar!
La malaltia l'hi va diagnosticar el maig del 2007, i fins a l'octubre no ho

dació i moltes persones fent feina.
La societat ha respost a la seva crida? Molt. Fa uns dies, quan vaig voler pagar un taxista em va reconèixer i em va preguntar per la fundació. Quan li vaig explicar què fèiem no em va voler cobrar la carrera! Em va dir que destins els diners a la fundació! Hi ha molta gent que ens fa costat. I la necessitem, perquè per crear el centre calen molts diners.

Quants diners necessiten?
Calculem que ens caldríem 15 milions d'euros anuals. Són molts diners. És per això que estem buscant grans empreses disposades a participar en un fons de capital risc destinat a investigar què provoca la malaltia.

Confien a aconseguir els sociès?
Estem convençuts que ho aconseguirem: és una malaltia que afecta moltíssima gent. El Pasqual té amics per tot arreu i la gent sap que quan es proposa una cosa, la fa. Tenim de director el Jordi Camí, que també aconseguirà allò que es proposa. I tenim una idea molt innovadora.

És l'estil Maragall...
Exacte, està en sintonia amb la seva trajectòria. Volem que el centre que creem sigui molt àgil, i que les empreses que hi entrin es converteixin en sociès. Tot i així, la crisi es nota. Fins al setembre ens havien rebut totes les empreses de l'hex-35, però ara tenim més dificultats per implicar-s'hi. La crisi pot endarrerir la posada en marxa, però no pararem: tenim massa arguments per continuar!

Maragall va dir: “Vam fer els Jocs, vam fer l'Estatut, i ara anem per l'Alzheimer”. L'afecta de ple a vostè...
Em sento absolutament implicada en el projecte. I procuraré compartir el màxim temps el protagonisme amb en Pasqual: la manera que tenim de viure aquesta malaltia és pensant en el dia a dia. En aquest moment en Pasqual i jo som un equip. I en el nostre equip tenim el Jordi Camí com a director de la fun-

van dir als familiars. Com van viure-ho?
Va ser bastant terrible. Vam contactar a Nova York amb un doctor, de la mà de Luis Rojas Marcos, que després de dos dies d'anàlisis ens ho va comunicar a tots dos, de cop! Li vaig preguntar què haviem de fer i ens va dir: “Formin l'any vinent”. Ens vam quedar desconcertats! Per sort ens va posar en la pista de la doctora Gómez Isla, de l'Hospital de Sant Pau, que ens va rebre amb una humanitat tremenda i és una gran professional.

Quan van decidir dir-ho a la família?
Quan ho vam saber del cert vam dir-li només a un germà del Pasqual i a una germana meua. Necessitàvem algú amb qui parlar. I més endavant, vam decidir que el millor era dir-ho en públic. Un divendres vam reunir tota la família a casa – érem 50 persones – i l'endemà vam fer la roda de premsa.

Van precipitar l'anunci per filtracions alienes a la família?
No creiem que mai, ningú, hagi filtrat res. Nosaltres vam fixar el calendari.

Es van sentir recolzats per tothom?
Tota la gent que ens importa es va portar molt bé i ens va recolzar.

Què necessita el malalt d'Alzheimer?
Necessita molt carinyo. I això el Pasqual ho té. La gent pel carrer l'abraça, els seus nés el fan feliç... I també cal comprensió. Els malalts necessiten que no s'amagui la seva malaltia.

Té recança d'alguna cosa?
Tinc una recança cap al Pasqual de l'any que vam passar a Roma: se'l va passar treballant! Volia demostrar que es podia guanyar la vida fora de la política! Després, tot i que va ser una llàstima que no fos president el 1999, l'etapa de parlamentari va ser esplèndida: va canviar el Parlament!

Com recorda l'etapa a la Generalitat?
Els tres anys van ser molt durs i complicats. Vam patir una tensió brutal.

Estan junts des del 1963. Quin és el seu millor moment?
Els últims anys de l'alcaldia. I els Jocs.

Com es veu els propers anys?
Cada vegada més velleta [riu]. Acompanyada de la família. Tinc uns fills amb els quals m'entenc perfectament, tinc uns nés encantadors... Ens en sortirem. I estaré sempre al costat del Pasqual. ■

L'EXPRESIDENT DE LA GENERALITAT PRESENTA LA SEVA FUNDACIÓ AL PRINCIPAT

Maragall demana l'ajuda d'Andorra en la seva croada contra l'alzheimer

● L'expresident busca fons per posar en marxa el centre de recerca i investigació

● Vol comptar amb la projecció internacional del Principat

IAGO ANDREU*
ANDORRA LA VELLA

Fa poc més d'un any que va fer públic que patia la malaltia d'alzheimer i ahir la seva croada contra aquesta pandèmia de les societats del benestar va arribar a les valls d'Andorra. Maragall, acompanyat pel seu entorn més proper, va desembarcar al Principat per demanar la implicació dels andorrans en el seu projecte: un centre de recerca d'excel·lència en l'alzheimer i les malalties neurodegeneratives.

Maragall ho va dir sense embuts: «El que necessitem són diners, i també talent i independència de criteri», tres elements que, segons va afirmar, estan presents a Andorra. El director de la Fundació Pasqual Maragall, que és alhora el màxim responsable del Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona (PRBB), Jordi Camí, va xifrar les necessitats financeres del projecte en «15 milions d'euros anuals durant dos anys per obtenir retorns».

Tot i la complicada situació econòmica internacional, Camí es va mostrar optimista amb les possibilitats de trobar finançament. El director de la Fundació va avançar que al gener es presentaran públicament 15 grans empreses i bancs espanyols involucrats en un projecte que els seus promotors volen fer internacional. «Estem convençuts que Andorra estarà present», va afirmar Camí després d'explicar que la Fundació ja ha mantingut contactes amb destacats empresaris andorrans, com ara Ma-

EL TESTIMONI

► Inseparables ► Maragall, acompanyat de Diana Garrigosa, ahir al Park Hotel.

Una aposta audaç

Maragall va reafirmar ahir la seva predisposició a fer de «conillet d'índies» per a la prova de nous fàrmacs que retarden els efectes de l'alzheimer

I. A.
ANDORRA LA VELLA

Jordi Camí va acabar la seva intervenció d'ahir citant unes paraules que va pronunciar Pasqual Maragall poc després de saber que patia alzheimer i de decidir lluitar contra la malaltia: «A cap lloc no està escrit que sigui invencible». Maragall té fama d'optimista i l'expresident, l'etern alcalde de Barcelona, no va defraudar les expectatives: va parlar poc, però fent gala d'una vitalitat envijable.

«Avui, per exemple, m'he deixat les ulleres a casa, vostès diran 'a mi també em passa', però no, a mi em passa molt més que a vostès», va afirmar Maragall per il·lustrar el que és un estat incipient d'una malaltia que ell anomena «Eisenho-

wer». Ja ho havia advertit, minuts abans, Diana Garrigosa: el diagnòstic va ser «un cop molt fort», però «tinc la sort que en Pasqual és una persona molt optimista i li van els reptes». L'exprimera dama de Catalunya no va poder evitar emocionarse en recordar la reacció del seu marit quan va saber que patia alzheimer: «El primer que se li va ocórrer va ser dir que faríem alguna cosa».

Més enllà de la sonomeria que ja era famosa en la seva època de polític en actiu, l'expresident va donar alguns consells per alleugerir les conseqüències de l'alzheimer: «Camina molt, fer esport, mantenir l'interès per les coses», la més important de totes, «no deixar-se sobreprotegir, estimular la independència, no pas la dependència».

Maragall és com diuen que han de ser els polítics: homes d'acció i, per tant, és comprensible que els procediments científics li semblin «lentsíssims». L'alzheimer, o l'Eisenhower, no té cura, però els investigadors treballen en l'obtenció de medicaments que retarden els seus efectes. Ahir l'expresident es va tornar a mostrar disposat a fer de «conillet d'índies» per a les proves d'aquests medicaments. «Faran proves amb malalts i jo m'he ofert voluntari», va afirmar Maragall fent una demostració de l'«audàcia» que ell reclama a la societat, també a l'andorrana, per lluitar contra les malalties neurodegeneratives. «Sou independents i innovadors», va concloure, elogiant els andorrans. ■

ria Reig o Montserrat Cardelus, que hi podrien estar interessats.

Més enllà de l'àmbit estrictament econòmic, Maragall va explicar que la Fundació estudia les possibilitats que ofereix Andorra des del punt de vista de la projecció internacional i la personalitat jurídica que a Catalunya li manca. La idea de l'expresident és que el centre de recerca sigui internacional i, a la vegada, independent: «A Andorra, d'independència hi entenen i els envegem», va afirmar, a la vegada que no va establir elogis cap a «un país que està a les Nacions Unides i que sap el que vol dir ser petit, però ser un». La seu de la fundació i del centre de recerca serà, inevitablement, Barcelona, però Maragall no va descartar obrir alguna oficina a Andorra: «No sé si la seu, però una barraqueta aquí l'hauríem de tenir», va declarar.

QUATRE VIES DE FINANÇAMENT / Segons Camí, la Fundació Pasqual Maragall és una entitat preliminar per aconseguir els recursos necessaris per posar en marxa el centre de recerca, el veritable objectiu de la croada. Per aconseguir aquests recursos s'han previst quatre vies de finançament: la primera és la de les donacions privades. La segona és que els mecenes privats es converteixin en socis financers i, en aquest sentit, va explicar Camí, és que «ja hi ha tres o quatre empreses i dues caixes d'estalvis que aportaran diners com a inversors».

Una altra via és la d'aconseguir, per mitjà d'una esmena als pressupostos espanyols, que el projecte de la Fundació sigui considerat un «esdeveniment excepcional», fet que comporta desgravacions fiscals per les aportacions que es facin en els propers tres anys. Finalment, la quarta via consisteix a crear fundacions similars a altres països com és el cas de la Friends of Pasqual Maragall Foundation, creada fa unes setmanes als Estats Units. «Qui sap si hi haurà quelcom similar a Andorra», va concloure Camí. ■

*landreu@andorra.elperiodico.com

ISALUT

La Fundació Pasqual Maragall vol tenir una seu al Principat

L'expresident exposa a Andorra el projecte de recerca sobre l'Alzheimer

MARÍA MIRO
ANDORRA LA VELLA

L'expresident de la Generalitat de Catalunya Pasqual Maragall va presentar ahir al Principat el projecte de creació d'un centre internacional de recerca científica sobre l'Alzheimer que pretén desenvolupar la fundació a què dona nom. Acompanyat de la seva dona, Diana Garrigosa, i el director del Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona, Jordi Camí, l'expresident català va expressar la voluntat que la Fundació Pasqual Maragall arribi a tenir una seu a Andorra. «Necessitem diners i talent, però també independència de criteri, i com que [a Andorra] en tenen, i els envegem molt per això, ens poden ajudar», va afirmar Maragall.

Davant d'una vuitantena de persones, el doctor Camí, com a coordinador del projecte de recerca, va demanar el suport des del Principat al Fons Alzheimer Internacional. Segons va apuntar Camí, el fons ja compta amb la col·laboració de quinze empreses i entitats bancàries, i aspira a recollir 15 milions d'euros anuals els deu anys vinents per lluitar contra la malaltia. Així mateix, el doctor va deixar la porta oberta a la creació a Andorra de la Fundació Amics de Pasqual

Maragall, acompanyat de la seva dona i el doctor Camí, ahir, al Park Hotel.

Maragall, una entitat que ja s'ha constituït als Estats Units.

EL PROJECTE

La Fundació Pasqual Maragall va néixer amb voluntat de liderar la iniciativa privada que dona suport al sector biomèdic i a les malalties degeneratives. Mitjançant el Fons Alzheimer Internacional, la Fundació pretén desenvolupar un centre de recerca científica dirigit per un comitè científic internacional i destinat al suport de projectes d'alt risc formulats per joves científics de tot el món.

En aquest sentit, el coordina-

dor del projecte va argumentar que «volem concentrar joves talents d'arreu del món per desenvolupar projectes poc convencionals, que tindran una probabilitat d'èxit molt baixa, però si tiren endavant tindran un gran abast».

Camí va assegurar també que «no solament busquem donacions que desgraven per la llei de mecenatge a Espanya», sinó que també «es vol crear una agrupació internacional d'interès econòmic que pugui treure profit dels beneficis de la inversió realitzada en recerca i desenvolupament». ■

ECONOMIA

El professor d'economia Antonio Argandoña, durant la conferència d'ahir.

Un expert apel·la a l'ètica professional per fer front a la crisi

M. M.
ANDORRA LA VELLA

El professor d'economia i titular de la càtedra La Caixa de responsabilitat social de l'empresa i govern corporatiu de l'IESE, Antonio Argandoña, va apel·lar ahir a l'ètica professional dels directius com a fórmula per afrontar els moments de crisi econòmica. Argandoña va oferir ahir, a l'edifici Crèdit Centre, la conferència *La responsabilitat social de les empreses en un món en constant canvi*, en què va assegurar que «les bones empreses són les capaces de portar a terme unes mesures concretes en temps de crisi, amb un plantejament responsable amb els treballa-

dors, mentre que la resta no ho poden fer».

EXERCICI DE RESPONSABILITAT

Argandoña, doctorat en ciències econòmiques i empresarials, va mantenir que «la responsabilitat dels directius és voluntària, però necessària». Tot i admetre que «a curt termini hi pot haver una incompatibilitat entre la responsabilitat social i els beneficis», l'expert va sostenir que «l'actuació de l'empresa i dels seus empleats no ha de ser per pressió o disciplina, sinó per convicció íntima, ja que així és com es millorarà no solament el funcionament de les empreses, sinó l'economia mundial». ■

4.3. Internacionalització

4.3.1. Contactes amb centres de recerca de referència

La creació d'un centre internacional de recerca d'excel·lència en malalties neurodegeneratives al nostre país és l'objectiu principal de la Fundació. Un institut com el que es planteja necessita d'aliances científiques estratègiques amb altres centres de referència al món. En aquest sentit, s'han establert contactes amb dos dels centres de referència internacional: el Lou Ruvo Brain Institute, com a centre punter en recerca sobre l'Alzheimer, i el Janelia Farm Research Campus del Howard Hughes Medical Institute, com a institut de recerca innovadora i no-convencional.

Al mes de maig, Pasqual Maragall, Diana Garrigosa i Jordi Camí van visitar el Lou Ruvo Brain Institute¹ (Las Vegas, EUA) per validar el projecte científic amb el Prof. Zaven Khachaturian², director del centre. D'aquesta trobada va sorgir també un acord per organitzar conjuntament reunions científiques de manera regular.

Al mes de juliol, i coincidint amb la seva assistència a la Conferència Internacional de recerca sobre l'Alzheimer a Chicago, Jordi Camí va visitar el Janelia Farm Research Campus³, nou centre de neurobiologia impulsat pel Howard Hughes Medical Institute a Ashburn (Virginia, EUA). Es tracta d'un centre únic al món que ofereix un entorn excepcional a investigadors creatius de disciplines diferents, oferint un suport sense restriccions per no limitar la seva habilitat per portar a terme recerca transformadora.

4.3.2. Constitució de la Friends of Pasqual Maragall Foundation

Amb la finalitat d'internacionalitzar el projecte de la Fundació des dels seus inicis, el 25 de setembre es va constituir la Friends of Pasqual Maragall Foundation, corporació americana vinculada amb la Fundació. Aquesta entitat col·laboradora té com a objectiu el desplegar una xarxa científica internacional d'excel·lència i el col·laborar en la recaptació de recursos per al Fons Alzheimer Internacional.

La junta directiva de la Friends of Pasqual Maragall Foundation està formada per prestigiosos professionals espanyols del món de la medicina i la recerca afincats als Estats Units des de fa anys: el Dr. Fernando Aleu (neuròleg), el Dr. Luis Rojas-Marcos (psiquiatra) i el Dr. Carlos Cordón-Cardó (oncòleg).

Amb la perspectiva d'engegar el projecte de la Friends of Pasqual Maragall Foundation, l'equip de la Fundació va viatjar a Nova York a principis de novembre. Durant aquesta setmana, es van mantenir contactes privats amb científics espanyols, i trobades amb els responsables dels centres catalans i espanyols amb representació a Nova York, com el Queen Sofia Spanish Institute, el King Juan Carlos Center, l'Instituto Cervantes i el Catalan Institute of America.

friends of
pasqual
maragall
foundation

1. <http://www.keepmemoryalive.org>

2. Zaven Khachaturian va ser director de l'Oficina de Recerca sobre l'Alzheimer de l'Agència de Salut nord-americana (NIH, National Institute of Health). Des d'aquest càrrec va ser el responsable de planificar l'estratègia dels Estats Units en recerca sobre la malaltia d'Alzheimer.

3. <http://www.hhmi.org/janelia>

4.4. Sensibilització social

4.4.1. Col·laboració en accions de sensibilització

La Fundació ha col·laborat en accions destinades a donar visibilitat a la malaltia i a promoure la generació d'informació i debat al voltant de la realitat que pateixen els malalts i els seus cuidadors. Destaquen la participació en seminaris, jornades i campanyes d'altres entitats com l'Hospital de Sant Pau, la Federació d'Associacions de Familiars d'Alzheimer de Catalunya o l'Obra Social de Caixa Catalunya, en especial vinculades a la celebració del Dia Mundial de l'Alzheimer el 21 de setembre. Cal destacar també l'emissió del reportatge "Un president contra l'Alzheimer" al programa científic Quequicom, emès pel Canal 33 el 17 de setembre.

Dia Mundial Alzheimer.

Jornada Caixa Catalunya.

4.4.2. Documental sobre la malaltia d'Alzheimer

El 15 de setembre es va anunciar el rodatge d'un documental sobre la malaltia d'Alzheimer dirigit per Carles Bosch i produït per Cromosoma. El documental, que compta amb la col·laboració de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA), té com a fil conductor la figura de Pasqual Maragall i el seu objectiu és acostar al gran públic la realitat d'aquesta malaltia neurodegenerativa, des d'un punt de vista tant humà com científic.

Fotogrames del documental.

5. Liquidació provisional de l'exercici 2008

5. Liquidació provisional de l'exercici 2008

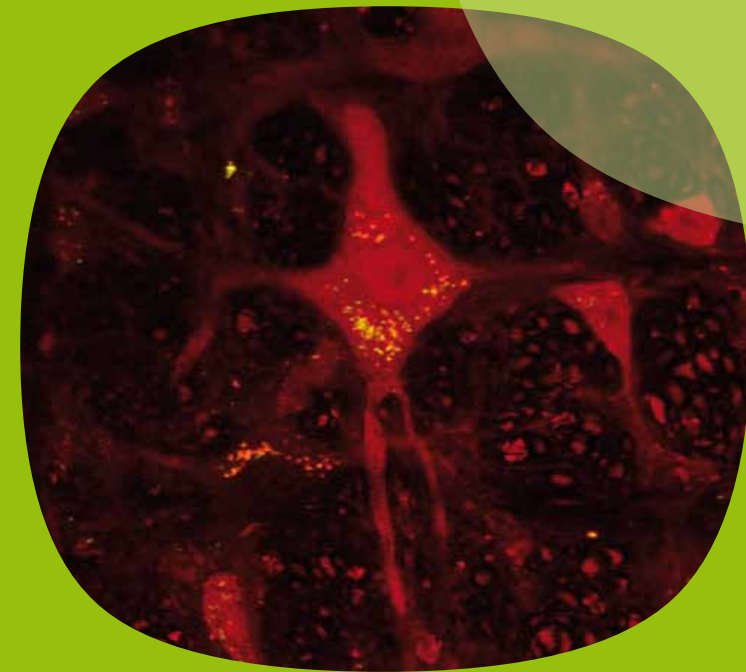
A continuació es presenta la liquidació de pressupost de l'exercici 2008. S'ha de tenir en compte que els comptes de la Fundació s'aprovaran pel Patronat a mitjans de 2009, un cop auditats.

Ingressos

Aportació fundacional	30.000,00 €	
Contribucions	231.250,00 €	
	D'empreses	244.824,32 €
	De particulars i Institucions sense ànim de lucre	71.586,17 €
Interessos de dipòsits	224,45 €	
Total ingressos	333.060,62 €	

Despeses

Remuneracions del personal	79.100,59 €	
Compra de béns corrents i serveis	169.803,91 €	
	Material, subministraments i bens	20.755,47 €
	Publicitat i campanyes institucionals	5.842,86 €
	Serveis externs	89.312,08 €
	Altres	53.893,50 €
Inversions	4.884,76 €	
	Equips de procés de dades i telecom	4.884,76 €
Total despeses	253.789,26 €	

6. Equip

6.1. Patronat

President: Pasqual Maragall
Vicepresident 1r: Diana Garrigosa
Vicepresident 2n: Santiago de Torres (President de la Comissió Executiva)
Secretari: Guerau Ruiz Pena
Vocals: Ernest Maragall, Guillem Maragall, Narcís Serra, Marta Grabulosa, Xavier Roig i Jordi Camí (Director General)

6.2. Personal

Cap de Gabinet: Eva Nebot
Cap de l'Oficina Tècnica: Pastora Martínez Samper
Secretaria: Guillem Pérez / Nadia Torres
Assistent de Direcció: Esther Román

Patronat de la Fundació Pasqual Maragall (d'esquerra a dreta i de dalt a baix):
Xavier Roig, Narcís Serra, Guerau Ruiz Pena, Santiago de Torres, Guillem Maragall, Marta Grabulosa, Jordi Camí, Pasqual Maragall,
Diana Garrigosa i Ernest Maragall.